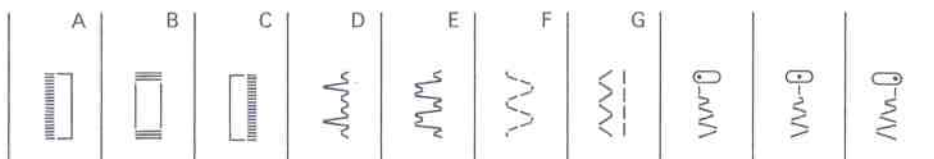

Accessoiresbox	14
Accessoirestabel	76
Achteruit naaien	28
Afwerken met de blindsteek- en de overlockvoet	37, 38, 42
Afwerken met de zigzagsteek	37
Ajourwerk	71
Ajourzoom	72
Applicatievoet	80
Appliceren	69
Bedeksteken	44, 45
Biaisbandvoet	79
Biezenvoet	78
Blindsteek	38
Borduren	62 - 64
Bovendraad inrijgen	21
Bovendraadspanning	27, 35
Boventransport (geïntegreerd dubbel transport)	25, 26
Cordonneervoet	80
Decorsteek	60 - 64
Doorstikken	35
Draadafsnijder	23
Draadinsteeker	22
Draadspanning	19, 20, 27
Dubbel stoftransport	25, 26
Elektrische aansluiting	12, 13
Franjevoet	81
Functietoetsen	32
Garenklos plaatsen	16
Geïntegreerd dubbel stoftransport (boventransport)	41
Gestikte zigzag	15
Handwiel-koppelschijf	32, 36
Hechten	13
Hoofdschakelaar	1
Inrijgen	30
Instelwiel siersteek	28
Instelwiel steeklengten	957
Kant verwerken	46, 47, 68
Knoopsgat	39
Knopen aanzetten	32
Langzaam naaien	47
Lingerieknoopsgat met opvuldraad	47
Lingerieknoopsgat	31
Linker naaldpositie	79
Meerplooienvoet	65
Monogrammen	31, 61
Motiefbreedte	28, 61
Motieflengte	66 - 68
Naaien met de dichte zigzagsteek	35
Naaihulp algemeen	87
Naailicht	21
Naaimachine inrijgen	88
Naaistoringen en de opheffingen	34, 60
Naaitabel	24
Naaivoet wisselen	23
Naaivoetaandrukker	74, 76
Naaivoeten (standaard accessoires/extra accessoires)	27
Naald wisselen	32
Naaldpositie boven/onder	31
Naaldpositie instellen	82, 83
Naaldtabel	

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 957
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61.63 83
www.lockmachine.info

Niet-elastische steken	36 – 39
Nutsteken instellen	29
Oliën	86
Onderdraad naar boven brengen	23
Onderdraadspanning	19, 20
Onderhoud en storingen	86 – 88
Overlocksteek open	42
Overlocksteek	42, 43
Overlocksteek, gesloten	42
Patchwork – Quilten	70
Plattenaadvoet	77
Praktisch naaien	33 – 58
Pulloversteek	43
Quilt- en patchworkvoet	81
Quilten	70
Rechte steek	36
Rechter naaldpositie	31
Reinigen en oliën	86
Richelieu	69
Rimpelen met de rechte steek	49
Rimpelen met rimpel elastiek	50
Rimpelvoet	77
Ritssluiting inzetten	54, 55
Rolzomen	56
Scheuren stoppen	53
Schulpranden	58
Siersteektabel	10
Smocken	48
Spoelen door de naald	18
Spoelen van de tweede garengen	17
Spoelen	15 – 18
Spoelhuls	19, 20
Springsteek	45
Steekbreedte instellen	31
Steekdichtheid	28
Steekplaat wisselen	86
Stikken	60 – 69, 71, 72
Stoppen met de gestikte zigzag	52, 53
Stoppen met de rechte steek	51
Stoppen	51 – 53
Storngen	88
Stretchsteek 3-voudig	40
Stretchsteek instellen	29
Stretchsteken	40 – 43
Stretchzigzagsteek 3-voudig	40
Stukken opzetten	52
Tabel voor nutsteken	6 – 9
Tapering	66 – 68
Tiptoetsen	29, 30
Toebehoren en naalden	73 – 83
Transporteur omlaag	27
Tweelingnaald	48, 64
Veertjessteek	44
Veiligheidsinstructies	1
Voetpedaal	13
Vrije arm	14
Wafelsteek	41
Werkblad, zwenkbaar met accessoiresbox	14
Wimpelsteek	45
Zigzagsteek	37
Zoom met tweelingnaald	48

Nutstekentabel (niet-elastische steken)

Bij deze programma's kan de steeklengte met behulp van het instelwiel voor de steeklengte (11) naar wens tussen 0 en 6 mm worden ingesteld.

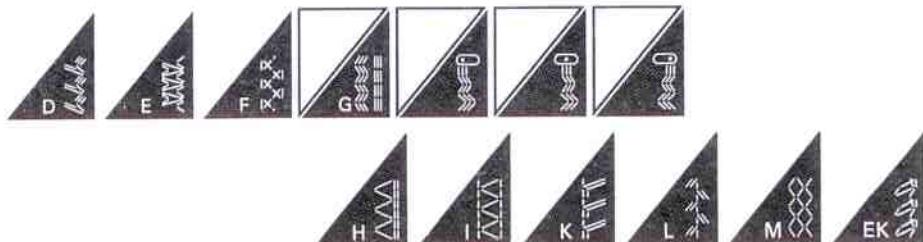
Programma	Benaming	Toepassing
A/B/C	Knoopsgat	Standaardknoopsgat voor bijv. blousjes of lingerie
D	Blinde steek met zigzag (elastisch)	Voor een onzichtbare zoombevestiging met tegelijkertijd kantversiering. Speciaal voor elastisch materiaal
E	Griekse steek, breed met zigzag	Een klassieke decoratiesteek bijv. voor het borduren op handdoeken.
F	Boogsteek	Een klassieke decoratiesteek bijv. voor borduursels op blousjes of tafelkleedjes.
G	Rechte steek met 15 naaldposities, instelwiel voor steekbreedte op 0	Voor alle werkjes met rechte steek en doorstikwerk tot 6 mm.
	Zigzagsteek, instelwiel voor steekbreedte op 0,5 – 5 mm t/m 15 naaldposities	Voor het afwerken en appliceren. Ook voor tapering, ajourborduursels en cordonneerwerk geschikt.
	Uiterst linker naaldpositie (bij rechte en zigzagsteek)	Rechte steek: voor alle naai- en doorstikwerk, waarvoor een linker naaldpositie nodig is. Zigzagsteek: Om af te werken, appliceren, tapering, ajour- en cordonneerwerk.
	Middelste naaldpositie (bij rechte en zigzagsteek)	Rechte steek: Voor alle naai- en doorstikwerk waarvoor een middelste naaldpositie nodig is. Zigzagsteek: Om af te werken, appliceren, tapering.
	Uiterst rechter naaldpositie	Rechte steek: Voor al het naai- en doorstikwerk, waarvoor een rechter naaldpositie nodig is. Zigzagsteek: Om af te werken, appliceren, tapering, cordonneerwerk.

Nutstekentabel (niet-elastische steken)

H	I	K	L	M	IG	LC	LG	LI

Programma	Benaming	Toepassing
H	Blindsteek	Voor onzichtbaar zomen op steviger materiaal.
I	Griekse steek, breed	Een klassieke decoratiesteek.
K	Schulpsteek	Voor decoratieve zomen en buitenranden op fijn materiaal bijv. bij lingerie
L	Springsteek	Voor het platstikken van naden bijv. in badstof of van het aan of op elkaar stikken van twee stoflagen
M	Gestikte zigzag, 2 tussensteken	Voor het opnaaien van elastiek, scheurtjes stoppen en stukjes inzetten
IG	Weense steek	Decoratiesteek, bijv. voor woningstextiel
LC	Keizersteek, smal	Een fijne decoratiesteek
LG	Keizersteek, breed	Een fijne decoratiesteek
U	Griekse steek, smal	Een klassieke decoratiesteek

Nutstekentabel (stretchsteken)

Bij deze programma's dient het instelwiel voor de steeklengte (11) tot aan de aanslag in het grijze bereik, d.w.z. "Stretch" te worden gedraaid.

Programma	Eenaming	Toepassing
D	Pauwensteek	Decoratieve rekbaar steek voor doorstikwerk en randversieringen. De stof dient hierbij om 180° te worden gedraaid.
E	Bedeksteek	Voor het doorstikken en overstikken van rekbaar materiaal, zoals bandjes, zomen en biesjes.
F	Heksensteek	Een decoratieve stretchsteek voor het afzomen resp. omnaaien van zomen op pyjama's en joggingpakken
G	Stretch- 3-voudige rechtsteek met 15 naaldposities	Voor rekbare naden, bijv. kruisnaden en voor naden in sport- en werkkleding.
	Stretch- 3-voudige zigzagsteek met tot 15 naaldposities. Instelwiel steekbreedte 0,5-5 ►	Voor elastiek opnaaien op elastisch materiaal bijv. op sport- en badpakken.
	Uiterst linker naaldpositie (bij stretch- 3-voudige, rechte- en zigzagsteek)	Voor elastische naden, waarvoor een linker naaldpositie nodig is.
	Middelste naaldpositie (bij stretch-, 3-voudige-, rechte- en zigzagsteek)	Voor elastische naden, waarvoor een middelste naaldpositie nodig is.
	Uiterst rechter naaldpositie (bij stretch-, 3-voudige-, rechte- en zigzagsteek)	Voor elastische naden, waarvoor een rechter naaldpositie nodig is.
H	Pulloversteek	Elastische sluit- en afwerknaad voor grof breiwerk. De stof dient daarbij 180° te worden gedraaid.
I	Gesloten overlocksteek	Rekbaar sluit- en afwerknaad voor rafelend materiaal
K	Open overlocksteek	Een sluit- en afwerknaad voor steviger of minder rafelend materiaal.
L	Veertjessteek	Voor het plat- of tegen elkaar naaien van naden of van twee aan elkaar liggende stoflagen. Ook voor rekbaar materiaal.
M	Wafelsteek	Voor het opnaaien van elastiekbandjes, het platnaaien van badstofnaden en voor sierzoomnaden
EK	Slakkensteek	Een decoratiesteek bijv. voor woontextiel.

Nutstekentabel (stretchsteken)

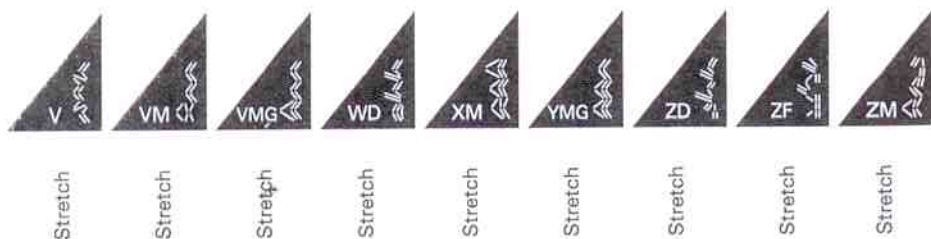
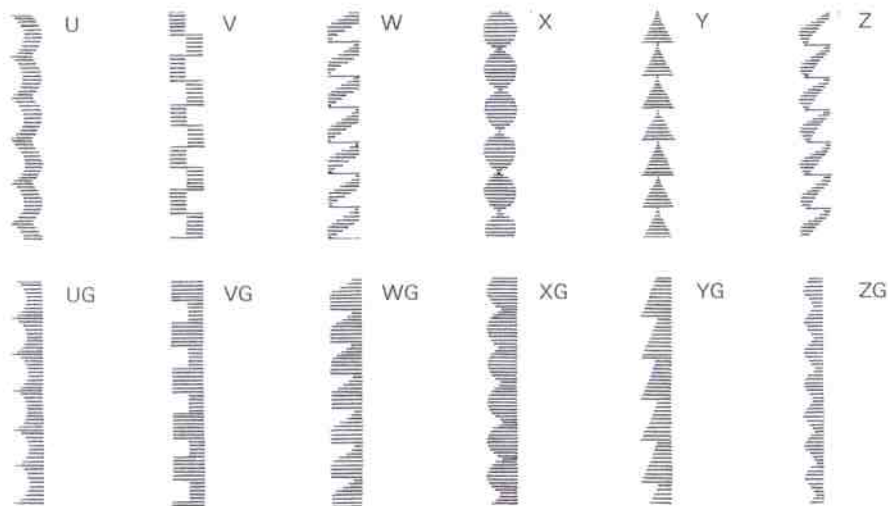

Programma	Benaming	Toepassing
EL	Diagonale bedeksteek	Voor het doorstikken resp. bedekken van rekbaar materiaal, zoals bandjes, zomen of biesjes
FG	Turkse steek met zigzag	Een doorstiknaad voor patchwork en quilten.
ID	Twijgsteek	Elastische decoratiesteek bijv. voor sportkleding.
IF	Vinnensteek	Voor het omnaaien van zomen bijv. op pyjama's en joggingpakken. De stof dient daarbij om 180 ° te worden gedraaid.
IG	Wimpelsteek	Een decoratiesteek, eveneens als bedeksteek geschikt.
KM	Koordsteek	Een luchtige siernaad
LC	Hollandse steek, smal	Een decoratiesteek bijv. voor woontextiel.
LD	Hollandse steek	Een decoratiesteek bijv. voor woontextiel.
LG	Randsteek	Een decoratiesteek bijv. voor folklorebordursels.
LI	Weefsteek	Een siersteek bijv. voor badaccessoires.
LK	Diagonaalsteek	Een elastische decoratiesteek
LMK	Driehoekssteek	Een elastische decoratiesteek
MG	Florentijnse steek	Een elastische decoratiesteek

Siersteektabel

Verscheidene motieven worden in combinatie met een van de toetsen ingesteld. De tabel toont de siersteek met de bijbehorende letter (resp. lettercombinatie) die geselecteerd dient te worden.

Bij de aanwijzing „Stretch” dient het instelwiel voor de steeklengte (11) tot aan de aanslag in de grijze sector – d.w.z. op „Stretch” – te worden gedraaid.

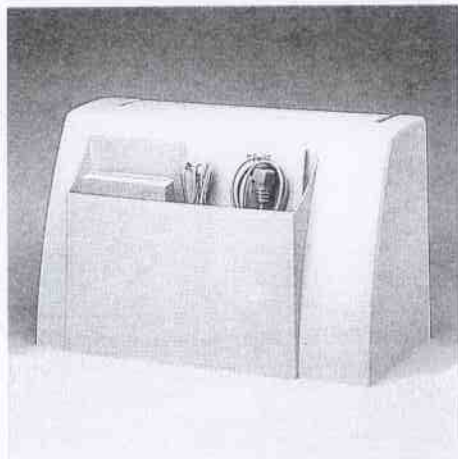

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

Het bedienen van de naaimachine

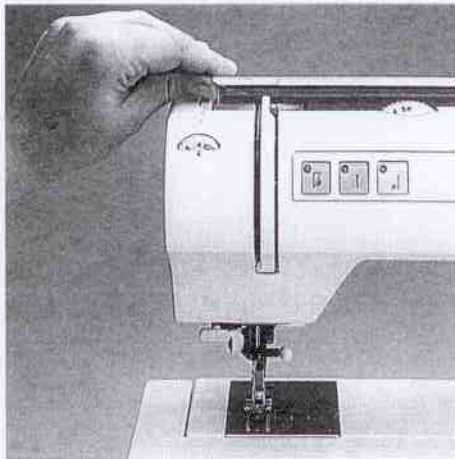
Elektrische aansluiting	bladzijde 12, 13
Afneembare werkbox	bladzijde 14
Spoelen	bladzijde 15-18
Spoelhuls	bladzijde 19, 20
Onderdraadspanning	bladzijde 20
Bovendraad inrijgen	bladzijde 21
Draadinsteker	bladzijde 22
Onderdraad omhoog	bladzijde 23
Naaivoetaandrukker	bladzijde 23
Draadafsnijder	bladzijde 23
Naaivoet wisselen	bladzijde 24
IDT-systeem/geïntegreerd dubbel stoftransport	bladzijde 25, 26
Boventransport	bladzijde 26
Naald wisselen	bladzijde 27
Bovendraadspanning	bladzijde 27
Transporteur omlaag	bladzijde 27
Achteruit naaien	bladzijde 28
Instelwiel steeklengte	bladzijde 28
Tiptoetsen	bladzijde 29, 30
Instelwiel steekbreedte	bladzijde 31
Instelwiel naaldposities	bladzijde 31
Functietoetsen	bladzijde 32

Kofferkap

Het losse netsnoer, het voetpedaal en de gebruiksaanwijzing kunt u in het binnenvak van de kofferkap opbergen.

Opklapbaar deksel

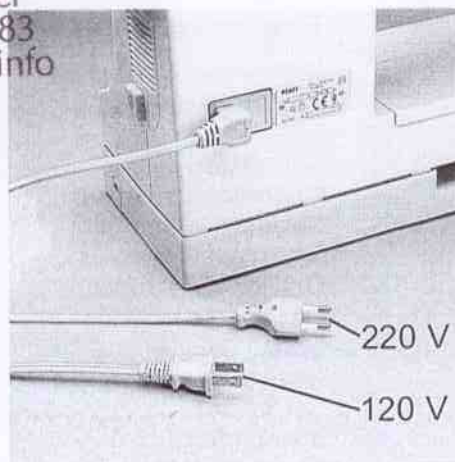
Het deksel (26) omhoog zetten

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

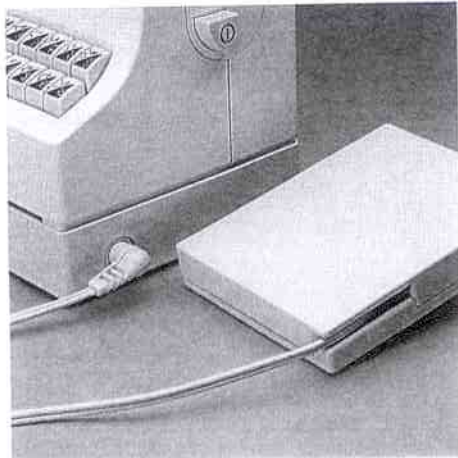
Programma's

Op de binnenkant van het opklapbaar deksel zijn de naaimprogramma's afgebeeld.

Elektrische aansluiting (model 6232)

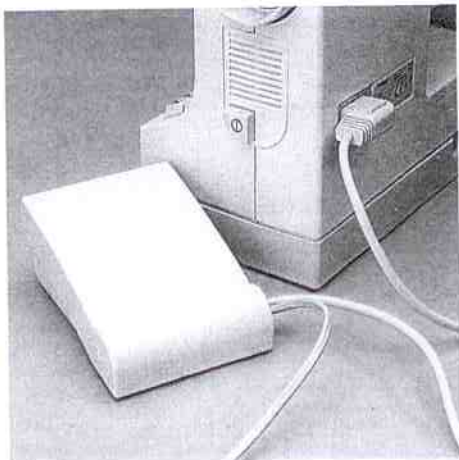
Verbindt het aansluitsnoer met contactbus (9) van de naaimachine en met het stopcontact.

Voetpedaal aansluiten (model 6232)

Steek de stekker van het voetpedaalsnoer in de contactbus (12) van de naaimachine.

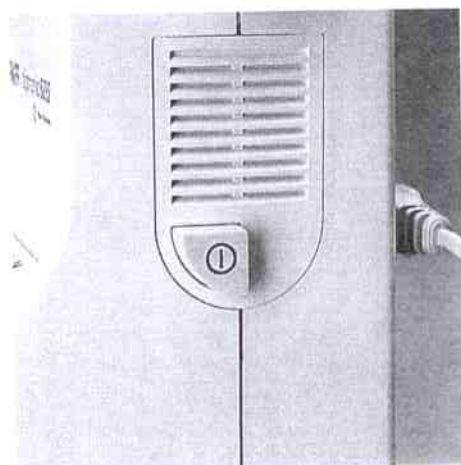
Het **naaitempo** regelt u door het indrukken van het voetpedaal.

Voetpedaal aansluiten (modellen 6112, 6122, 6152)

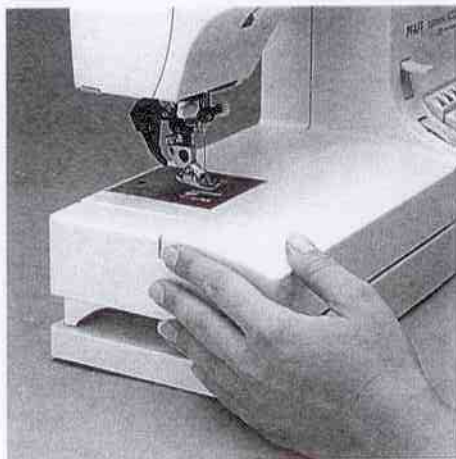
Verbindt de stekker van het pedaal met de contactbus (9) van de naaimachine en met het stopcontact. Het **naaitempo** wordt door het indrukken van het pedaal geregeld. Daarnaast kunt u het **naaitempo** ook regelen met de schuifschakelaar aan de zijkant van het pedaal.

Stand ► = naaitempo halveren
 Stand ◄◄ = volledig naaitempo

Hoofdschakelaar

Bij het indrukken van de hoofdschakelaar (8) gaat het naailampje branden. Nu kan er met de naaimachine worden gewerkt.

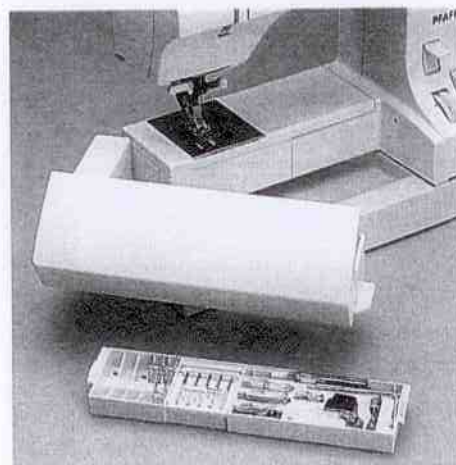
Accessoiresbox

Open het werkblad (14) en neem de accessoiresbox eruit.

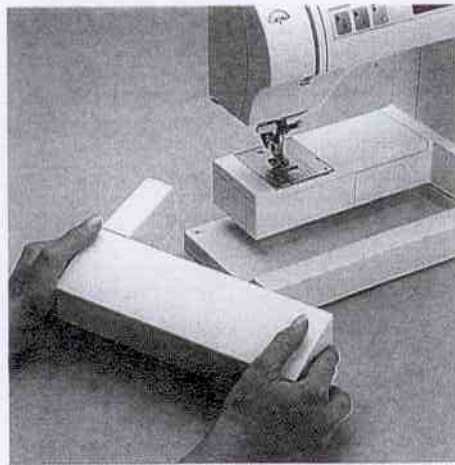
Werkblad veranderen

Draai het werkblad (14) met beide handen naar links.

Accessoires sorteren

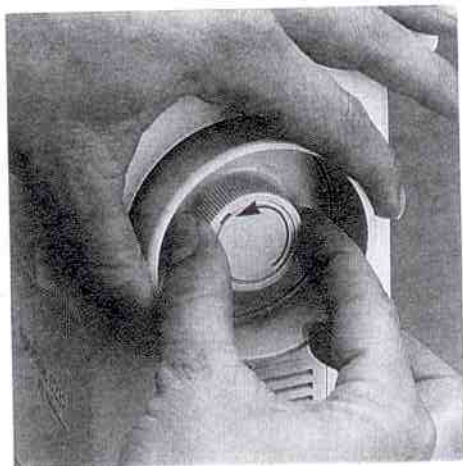
De accessoires zijn genummerd. Sorteert deze in de betreffende vakjes van de accessoiresbox.

Werkblad verwijderen/vrije arm

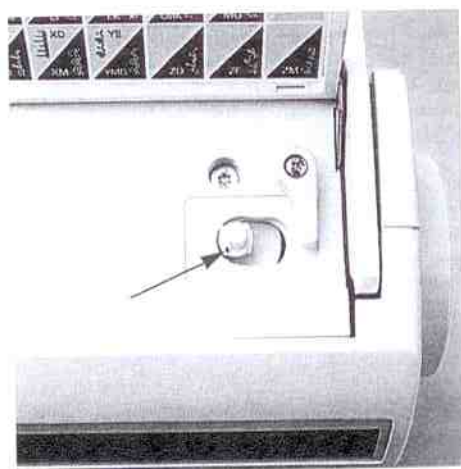
Om met de vrije arm te kunnen naaien, draait u het werkblad geheel naar links en tilt u het bij het scharnierpunt uit de machine.

Let u erop, dat bij het terugzetten en terugdraaien van het werkblad de accessoiresbox gesloten is en het werkblad weer geheel op de vrije arm aansluit.

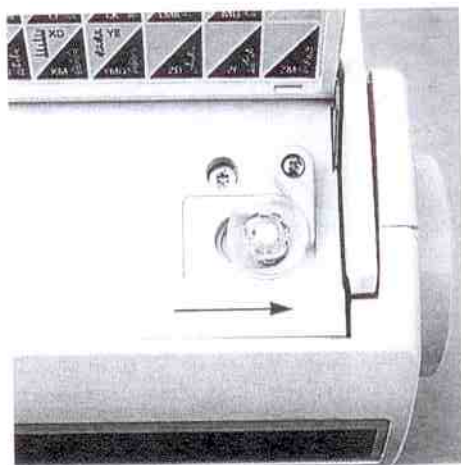
De machine op het spoelen voorbereiden

Houdt het handwiel (5) vast en draai de handwiel-koppelschijf (6) in pijlrichting tot aan de aanslag. Daardoor staat de naald tijdens het spoelopwinden stil.

Spoel op de winder plaatsen.
Hoofdschakelaar (8) uitschakelen.

Plaats de lege spoel zodanig, dat de zwarte stift van de spoelwinder (27) in het gaatje van de spoel past.

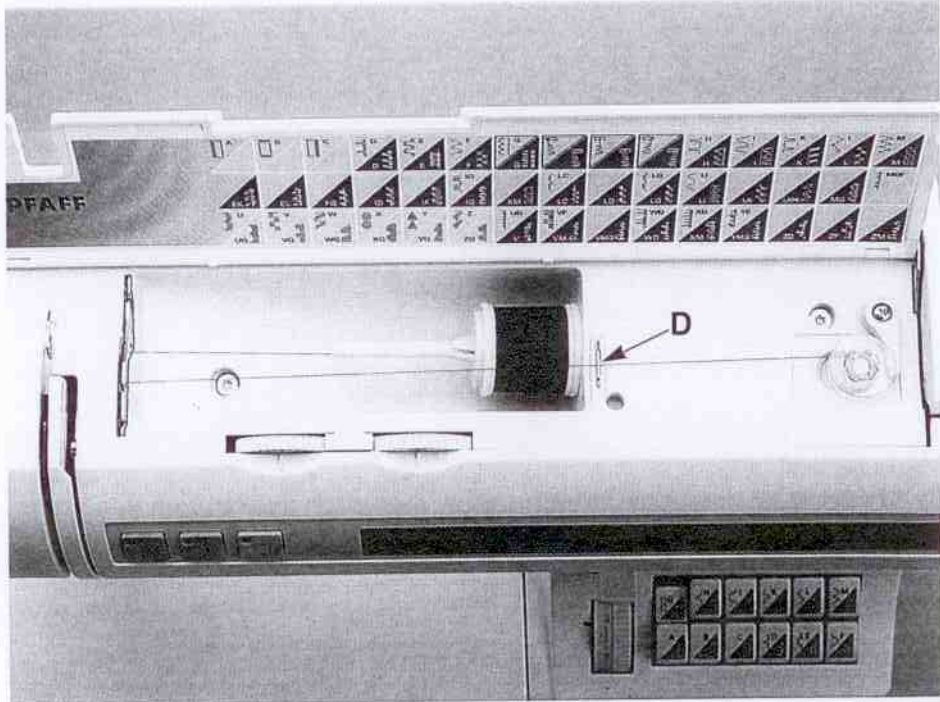

Druk nu de spoel naar rechts.

Attentie:

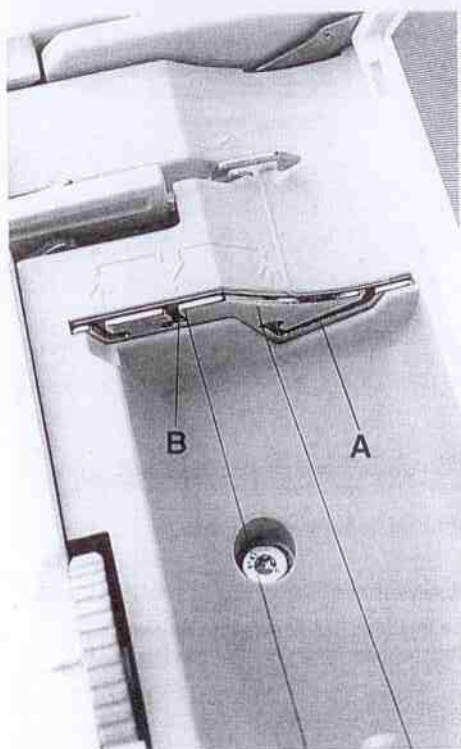
De machine kan alleen spoelen indien de spoelwinder op de rechter aanslag staat.

Spoelen vanaf de garenpen

Schuif het naaigaren op de garenpen (24). Voor het gelijkmatig afrollen van het garen en voor het vastzetten van de klos moet u al naar gelang de dikte van de klos een bijpassende afrolschijf op de garenpen schuiven.

Inrijgen

Het naaigaren van achter naar voor in de geleider **A** leggen en door opening **B** naar rechts onder haak **D** trekken. Het begin van de draad meermaals rechtsonder om het spoeltje wikkelen.

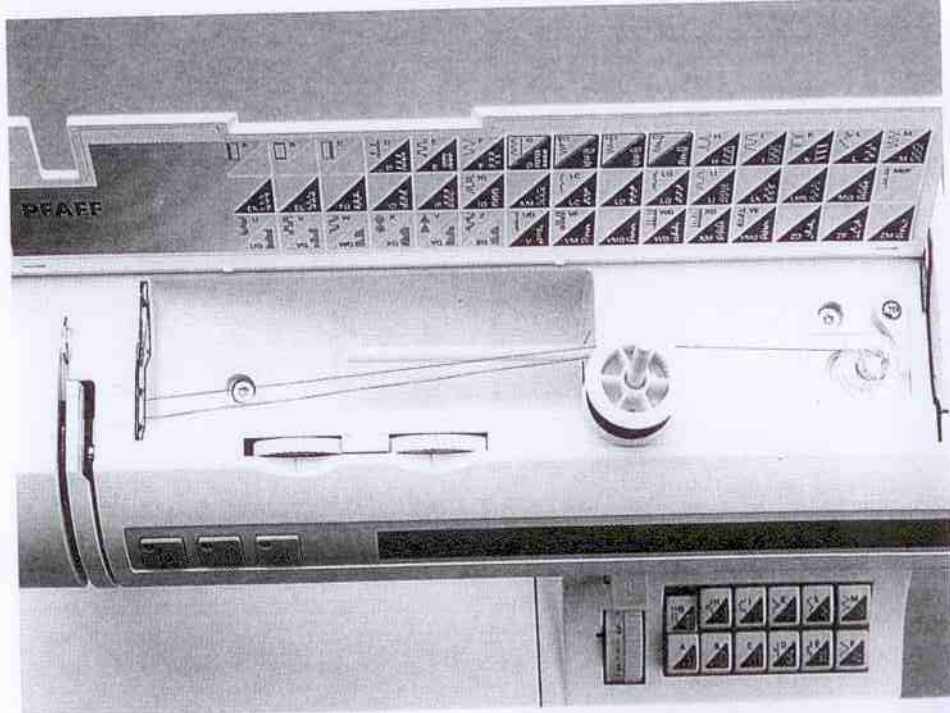
Hoofdschakelaar inschakelen

Het begin van de draad vasthouden en het voetpedaal indrukken. Zodra de spoel vol is, eindigt het opwinden automatisch. De draad doorknippen, de spoel naar links drukken en van de winder nemen.

Niet vergeten:

De handwiel-koppelschijf (6) weer tot de aanslag terugdraaien. Dan het handwiel (5) naar u toe draaien tot het inklikt.

Spoelen van de tweede garenpen

Steek de tweede garenpen (25) in de daarvoor bestemde holte en zet het naaigaren op.

Inrijgen

Het naaigaren van achter naar voor in geleider C leggen en door opening B naar rechts onder haak D trekken (zie afb. blz. 16 boven). Het begin van de draad meermalen rechtsonder om het spoeltje wikkelen.

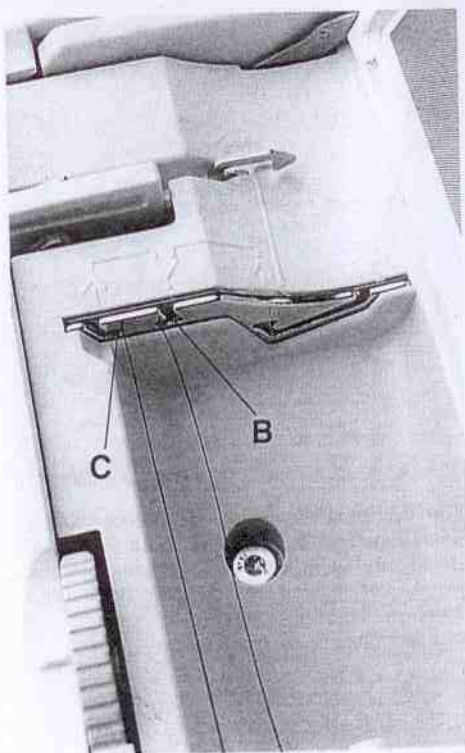
Hoofdschakelaar inschakelen

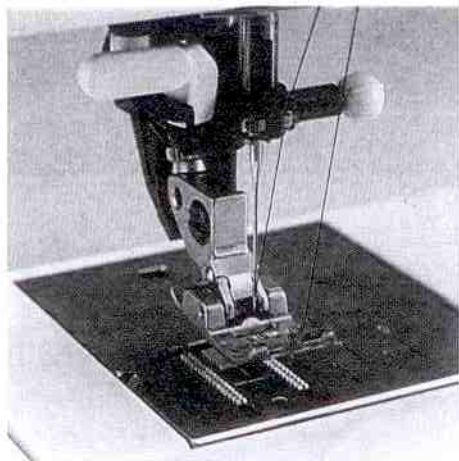
Het begin van de draad vasthouden en het voetpedaal indrukken. Zodra de spoel vol is, eindigt het opwinden automatisch. De draad doorknippen, spoel naar links drukken en van de winder nemen.

Niet vergeten:

De handwiel-koppelschijf (6) weer tot het aanslagpunt terugdraaien. Dan het handwiel (5) naar u toe draaien tot het inklikt.

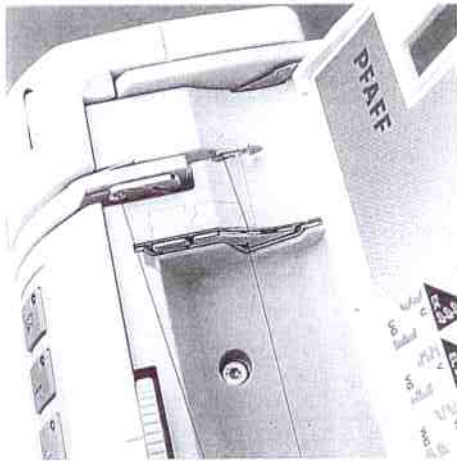
TIP: Indien de bovendraad reeds is ingeregend, kunt u zonder problemen vanaf de tweede garenpen opspoelen, zonder de machine uit te rijgen.

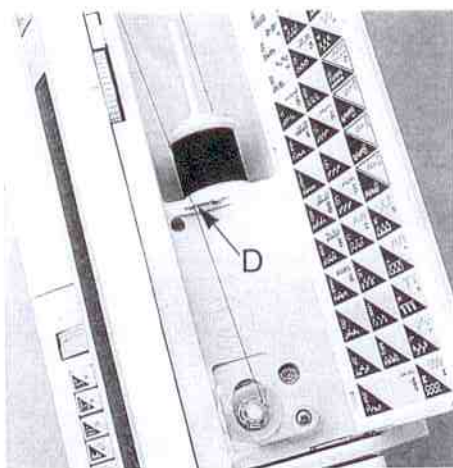
Spoelen door de naald

Ook bij een geheel ingeregen machine is het mogelijk om te spoelen. Zet de naaivoetaandrukker (20) naar boven. Trek de bovendraad onder de naaivoet door en dan door de rechter inrijggleuf (17) naar boven.

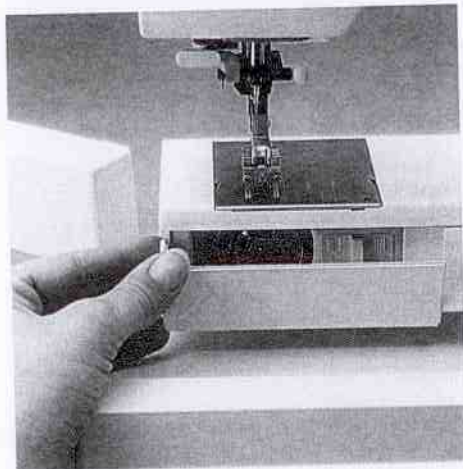

Rijg nu de draad van links naar rechts door de draadhefboom (19).

De hefboom moet daarbij in zijn bovenste stand staan.

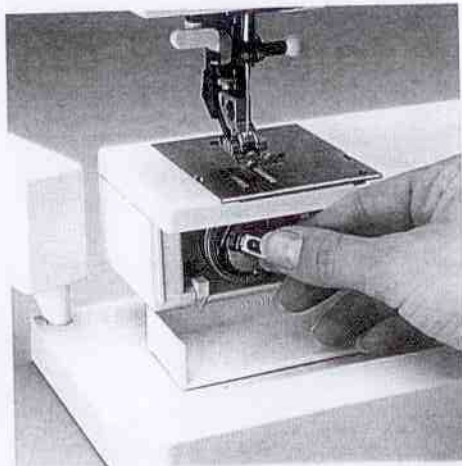

Trek de draad vervolgens naar rechts onder de geleidingshaak D. Wikkel de draad dan meermaals om het spoeltje. Het voetpedaal indrukken en het spoelen door de naald kan beginnen.

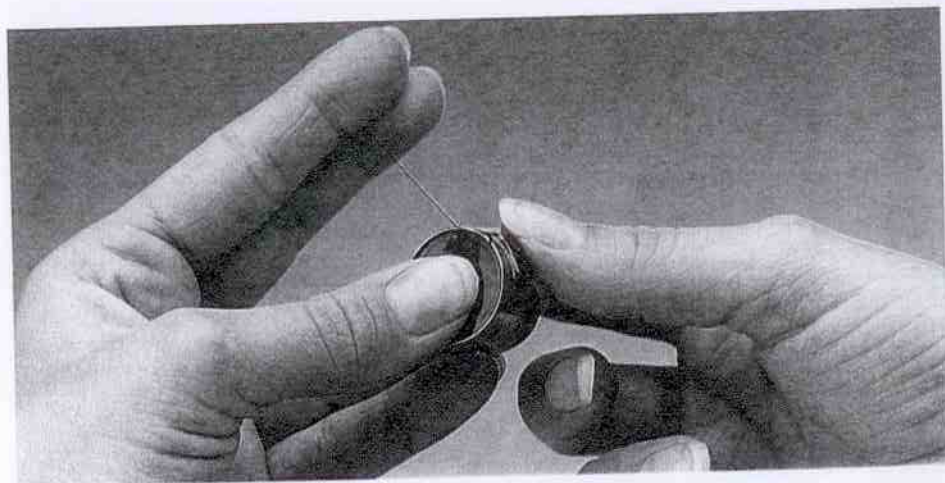
Grijperklep openen Hoofdschakelaar uitschakelen

Houdt de grijperklep (28) aan de zijkant vast en draai de klep naar u toe.

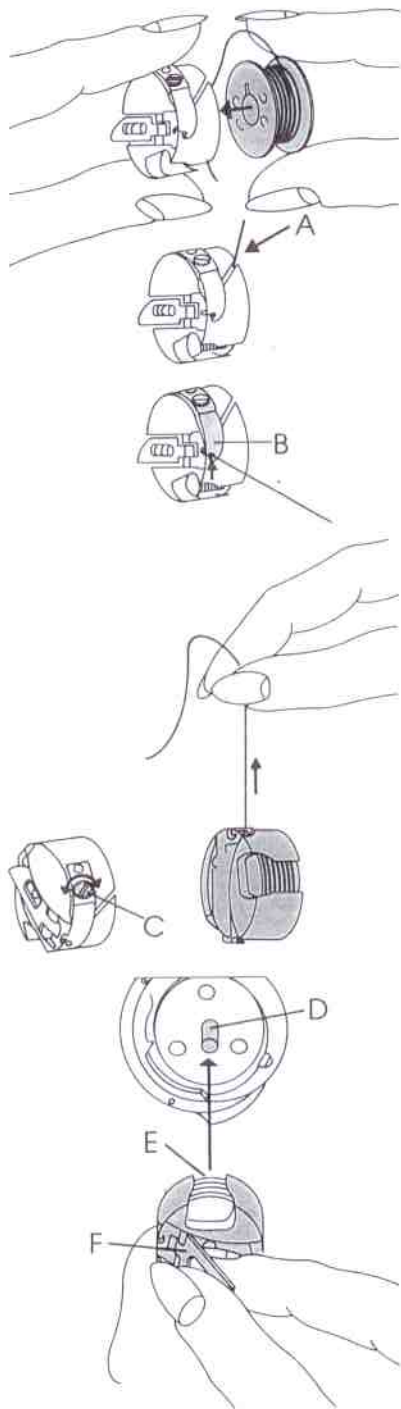
Spoelhuls eruit nemen

Trek het klepje van de spoelhuls naar u toe en trek de spoelhuls eruit. Laat het klepje los en neem de lege spoel eruit.

Draadspanning

Voor een optimaal steekbeeld en een duurzaam stiksel, moeten boven- en onderspanning precies op elkaar zijn afgestemd. De verknoping vindt tussen beide stoflagen plaats. Bij siernaden en knoopsgaten moet de verknoping aan de onderkant zichtbaar zijn.

Spoel inzetten

Plaats de volle spoel met de draad van u af in de spoelhuls. Trek daarbij de draad zijdelings in gleufje **A**, daarna onder spanningsplaatje **B** (zie pijl) tot hij in het gaatje blijft liggen.

Controleren:

Wanneer u aan de draad trekt, moet de spoel met de klok meedraaien.

Onderdraadspanning controleren

Laat de spoelhuls aan het garen hangen en trek de draad met korte rukjes omhoog. Daarbij moet de spoelhuls **trapsgewijs zakken**.

Spanning corrigeren:

Door het instelschroefje **C** (altijd) minimaal naar links te draaien wordt de spoelspanning **zwakker**.

Draait u het instelschroefje **C** minimaal naar rechts, dan wordt de spoelspanning **vaster**.

Spoelhuls inzetten

Houdt het klepje **F** van de spoelhuls vast en schuif de huls tot de aanslag op stift **D** van de gripper. Het open gedeelte **E** van de huls moet naar boven wijzen.

Controleren:

Trek met een rukje aan de spoeldraad, daarbij mag de **spoelhuls niet uit de gripper vallen**.

www.matri.nl

Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
Lange Bisschopsstraat 9
7411 KG Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

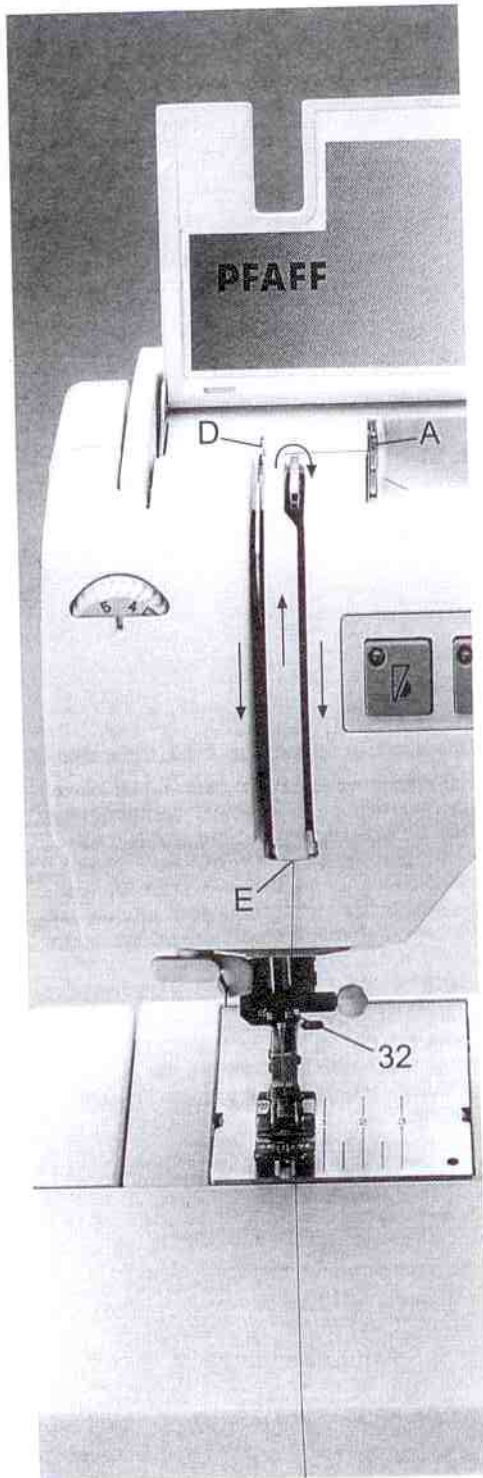

Bovendraad inrijgen Hoofdschakelaar uitschakelen

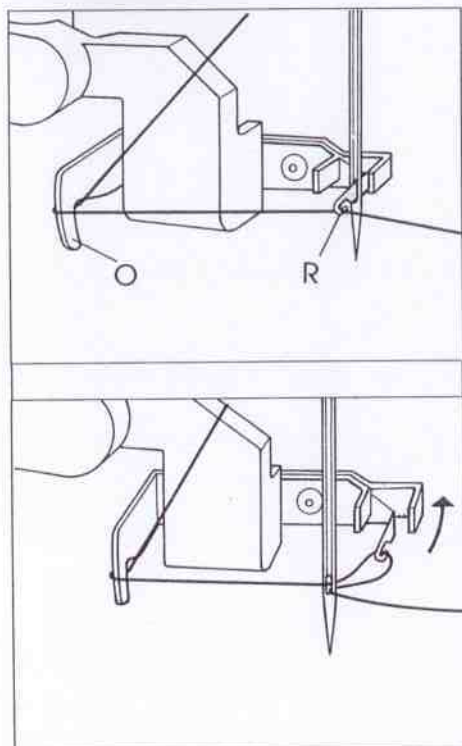
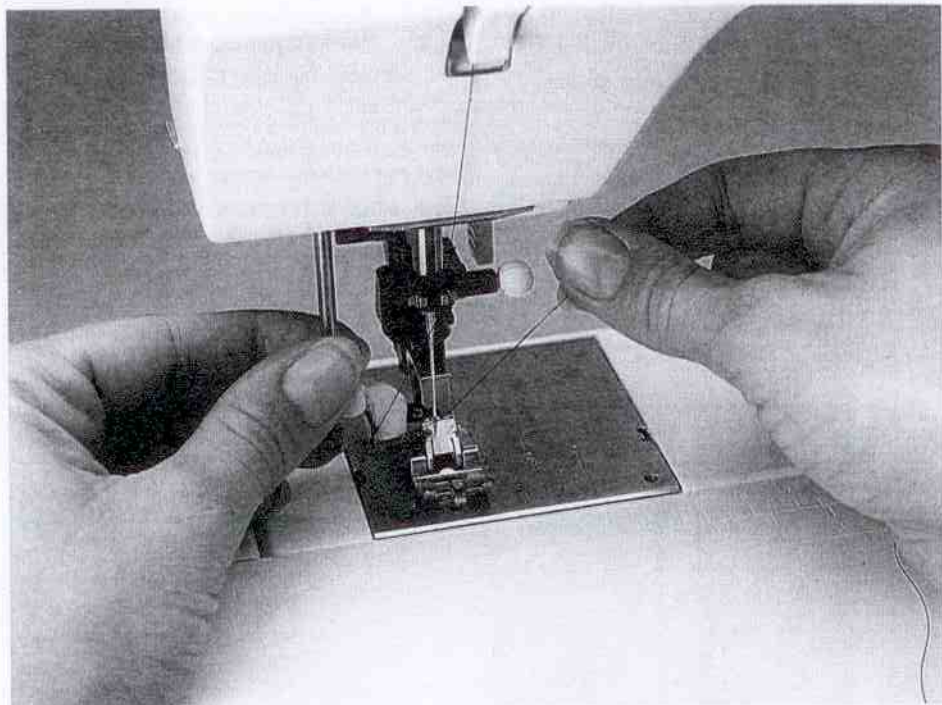
De naaivoetaandrukker (20) omhoog zetten. Het handwiel naar u toe draaien tot de draadhevel (19) helemaal boven staat. Schuif het garen op de garenpen (24) en zet het vast met een passende afrolschijf.

Trek het garen nu met beide handen in de draadgeleider A en onder geleidingshaakje D. Leidt de draad door de linker inrijggleuf (17) naar beneden. Het garen van links naar rechts om **punt E** omhoog leiden door de rechter inrijggleuf tot de draadhevel (19). Daar moet de draad van links naar rechts in de draadhevel worden getrokken. Daarna door de rechter inrijggleuf weer naar beneden en tot besluit de draad vanaf de zijkant achter een van de twee **draadgeleiders (32)** boven de naald trekken.

Hoe u de draad door de naald steekt is op de volgende bladzijde beschreven.

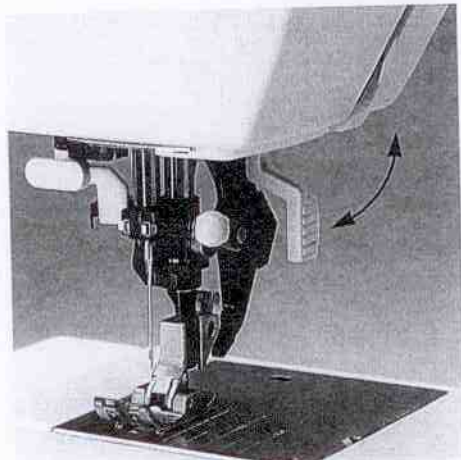

Draadinsteker (modellen 6122, 6152, 6232)

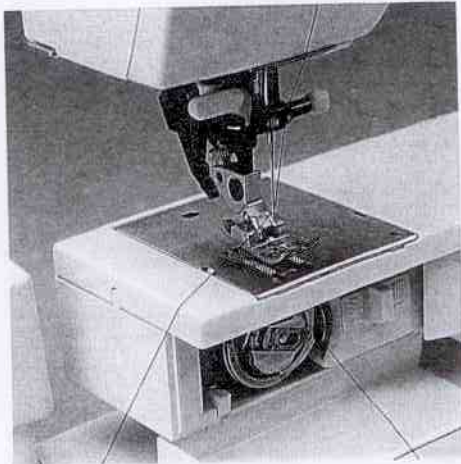
Het inrijgen van de naald gaat vlot en eenvoudig met behulp van de **PFAFF-naaldinsteker (16)**. De naaivoet omlaag brengen (zie volgende bladzijde). Aan het handwiel draaien tot de naald in de hoogste stand staat. Druk nu de insteker geheel naar beneden en duw hem dan van u af naar de naald toe tot het haakje door het oog van de naald steekt. De draad voor de naald onderin in het haakje hangen.

Laat nu de insteker terug draaien en laat de draad voorzichtig los. Tegelijkertijd de draadlus verder door het oog van de naald trekken.

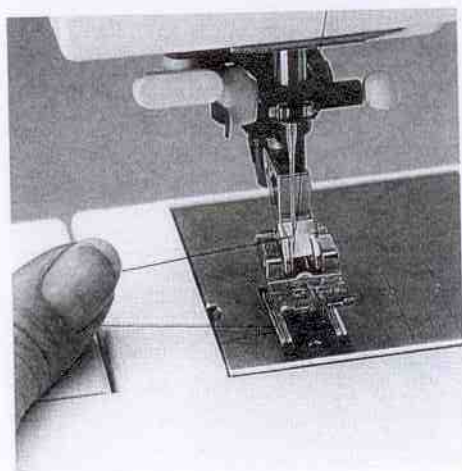
Naaivoetaandrukker

Met de naaivoetaandrukker (20) wordt de naaivoet omhoog of omlaag gebracht.

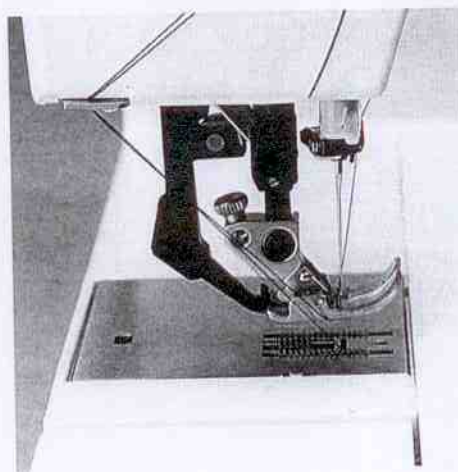
Onderdraad omhoog halen

De naaivoet omhoog zetten. Houdt de bovendraad vast en draai het handwiel naar u toe, tot de naald weer in de hoogste stand staat en de onderdraad een lus heeft gevormd. Even aan de **bovendraad trekken** en de draad helemaal naar boven brengen.

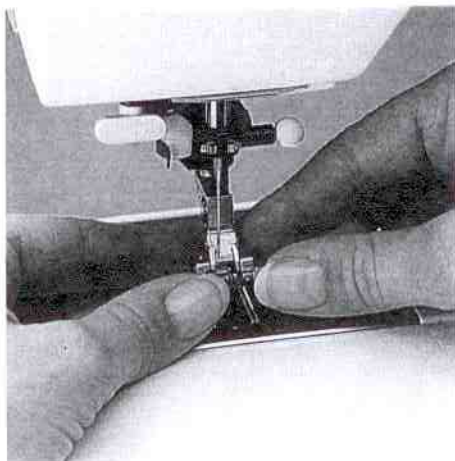
Onderdraad

Sluit nu de grijperklep (28) en leidt de draden onder de naaivoet door naar links.

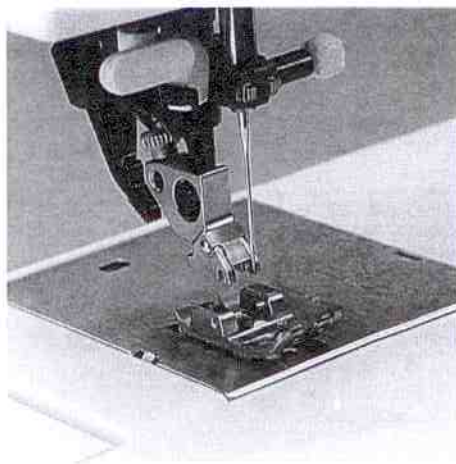
Draadafsnijder

De draden achterin de draadafsnijder (30) leggen en naar u toe trekken.

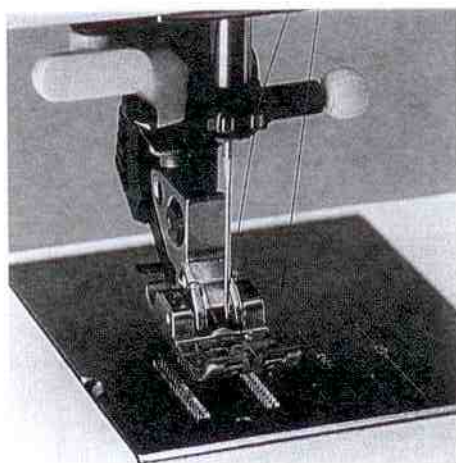
Naaivoet verwijderen Hoofdschakelaar uitschakelen

De naald in de hoogste stand brengen. Druk gelijktijdig het voorste gedeelte van de naaivoet omhoog en het achterste gedeelte omlaag tot de voet vrij van de naaivoethouder (15) komt.

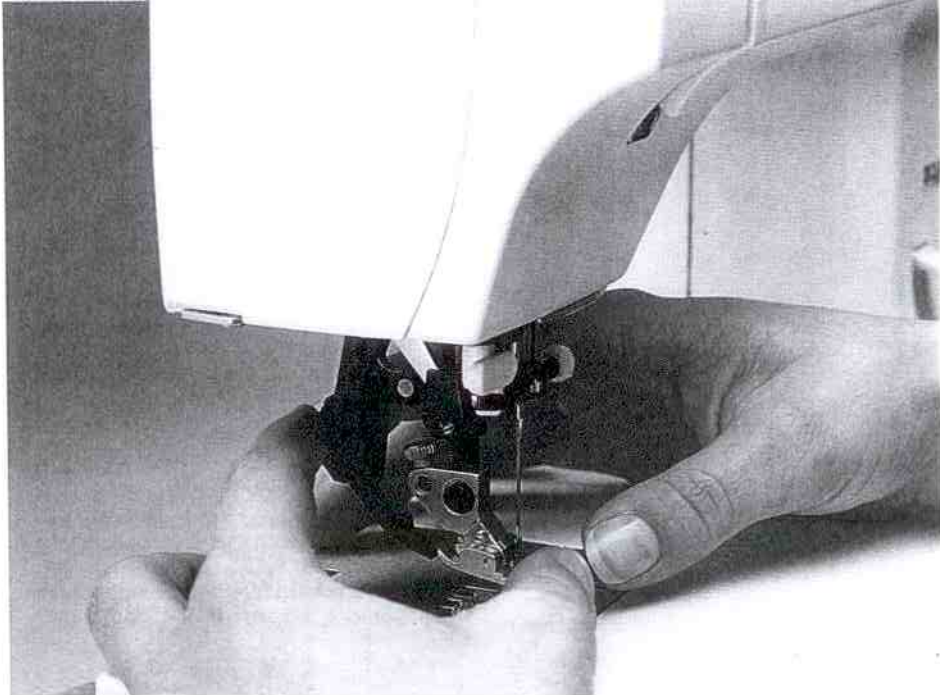
Naaivoet inklikken

Leg de naaivoet zodanig onder de naaivoethouder (15), dat bij het omlaag brengen van de naaivoetaandrukker (20) de stiften van de voet in de holte van de naaivoethouder klikken.

Controleren:

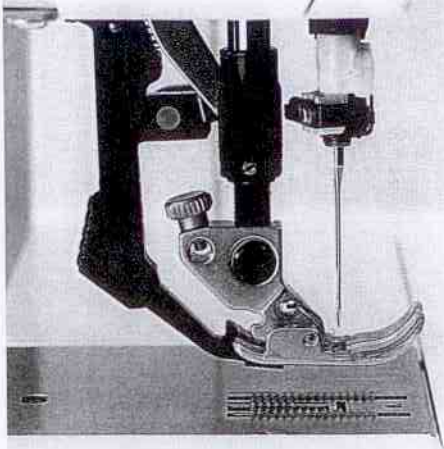
Door de naaivoet omhoog te brengen kunt u nagaan of de naaivoet goed vastzit.

**Het IDT-systeem/geïntegreerd dubbel stoftransport (boventransport)
(modellen 6122, 6152, 6232)**

Voor het verwerken van problematische materialen heeft **PFAFF** dé ideale oplossing: het **ingebouwd dubbel stoftransport (IDT-systeem)**. Net als bij industriële naaimachines wordt daarmee de boven- en onderlaag van het naaigoed gelijktijdig getransporteerd. De stof wordt nauwkeurig geleid! Bij tere of lastige stoffen zoals viscose zal het dubbel stoftransport het optrekken van naden voorkomen. Het resultaat is altijd gladde naden.

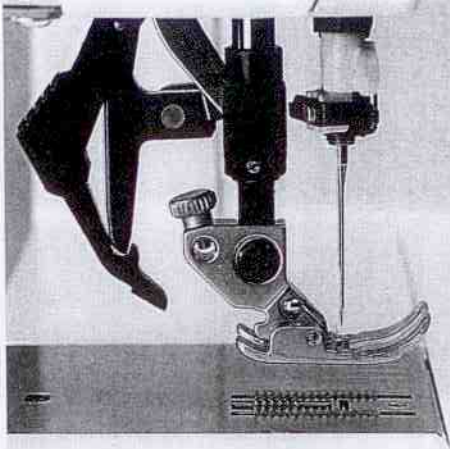

Boventransport inschakelen
(modellen 6122, 6152, 6232)

Belangrijk:

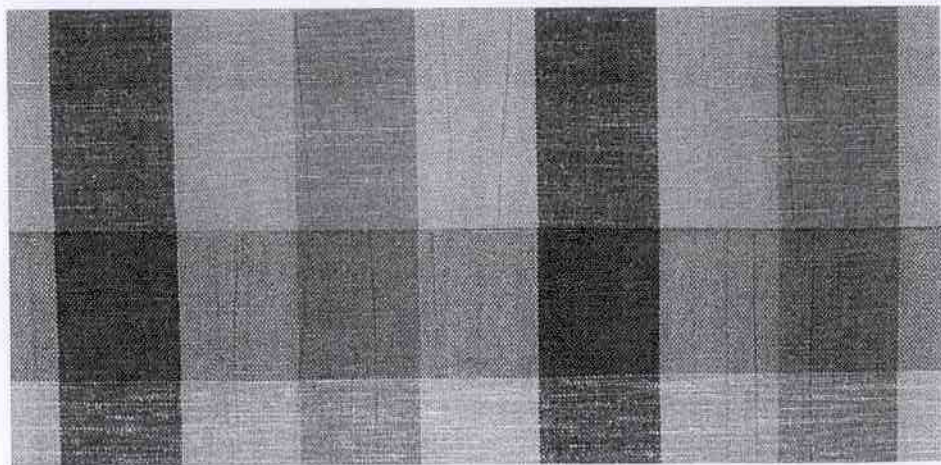
Bij alle werkzaamheden met het **boventransport** kunnen uitsluitend naaivoeten met een uitsparing aan de achterzijde worden gebruikt.

De naaivoet omhoog zetten. Druk nu het boventransport (23) naar beneden tot het inklikt.

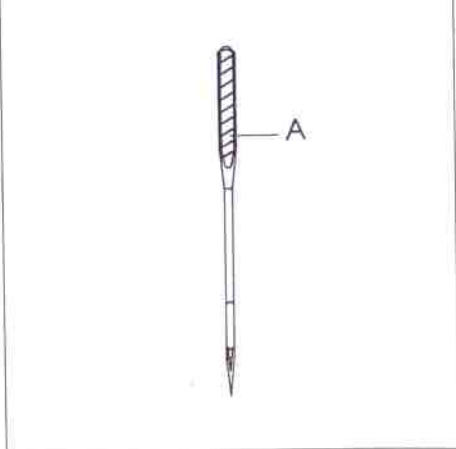
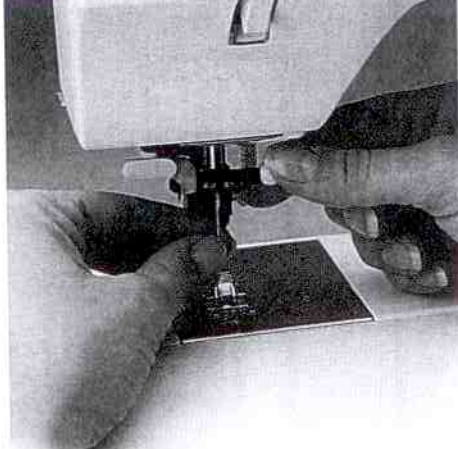
Boventransport uitschakelen

Pak het boventransport op de gemerkte plaats tussen duim en wijsvinger vast. Druk het boventransport (23) iets naar beneden, leidt het naar de achterzijde en laat het dan langzaam omhoog glijden (zie ook afb. blz. op 25).

Ook ruiten en strepen passen door het gelijkmatig transport perfect op elkaar.

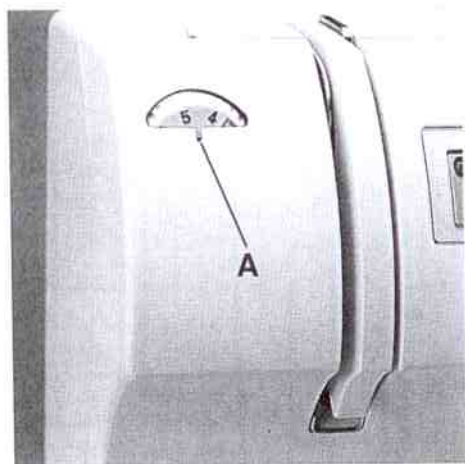

Naald wisselen Hoofdschakelaar uitschakelen

Verwijderen: Breng de naaivoet in de hoogste stelling en zet de naald in de hoogste stand. Nu de naaldslotschroef (22) losdraaien en de naald naar beneden uit de houder nemen.

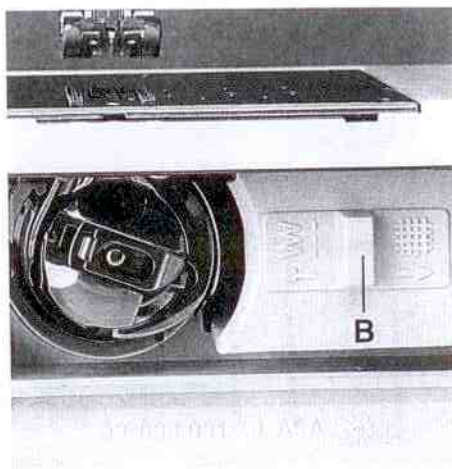
Inzetten: De platte kant van de kolf A moet naar de achterkant wijzen. Met de naaivoet omlaag de naald tot de aanslag omhoog in de houder schuiven en met het slotschroefje (22) vastdraaien.

Bovendraadspanning instellen

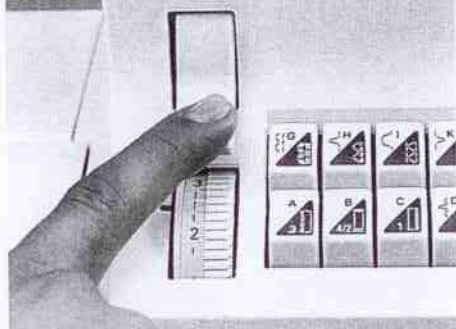
De gewenste instelwaarde van de bovendraadspanning (18) met behulp van de markering A instellen.

Voor het normale naaiwerk ligt de spanning tussen 4 en 5 (bij dunne stofjes iets lager). Bij borduren en knoopsgaten tussen 2 en 3.

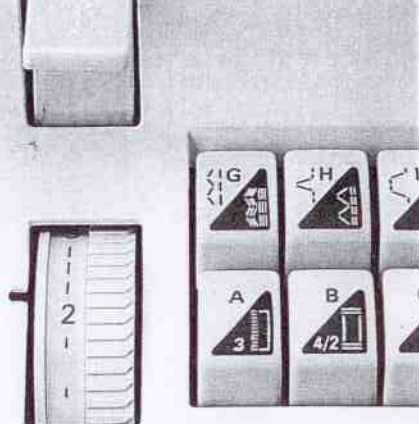
Transporteur uitschakelen

Voor sommige naaiwerkjes, bijv. stoppen in een borduuring, moet de transporteur worden uitgeschakeld. Daartoe opent u de grijperklep en schuift u schuif B geheel naar rechts. De transporteur is nu uitgeschakeld.

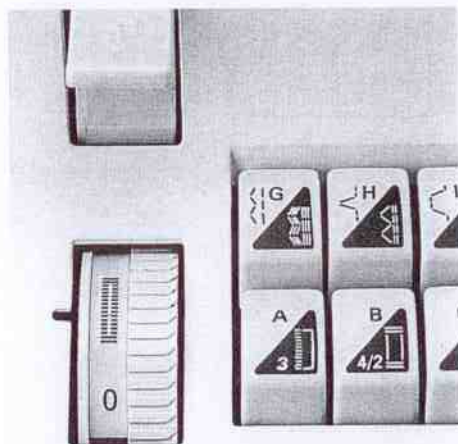
Achteruit naaien

Zolang u de achteruittoets (21) gedrukt houdt, naait de naaimachine achteruit.

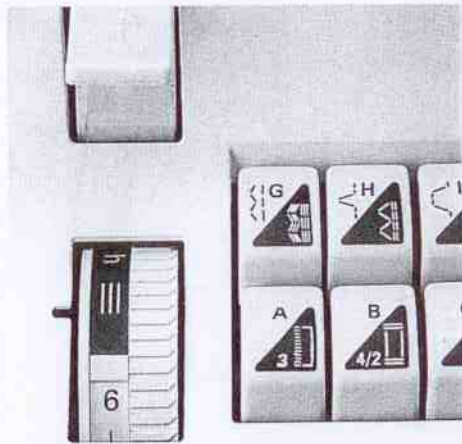

Instelwiel voor de steeklengte

Met het instelwiel voor de steeklengte (11) kunt u de steeklengte tussen 0 en 6 mm traploos instellen door de gewenste steeklengte naast de instelmarkering te kiezen.

Tussen de cijfers 0 en 1 vindt u het **symbool „knoopsgat“**. In deze sector ligt de optimale steekdichtheid voor het naaien van knoopsgaten en om te borduren. Hoe verder u richting 0 draait, des te korter wordt de steek.

Voor het naaien van de **stretchsteken** in de gekleurde velden moet het lengte-instelwiel (11) naar beneden tot de aanslag in de donkergrijze sector worden gedraaid. Het „stretch“-symbool is dan zichtbaar. (Speciale uitvoering 6152 „Jeans & Satin“ zie blz. 29).

PFAFF tiptronic 6232

Made in Germany

Nutsteken instellen

Aan ieder Programma zijn letters toegevoegd, die u ook op de tiptoetsen vindt. Door het indrukken van een of meerdere toetsen wordt een programma geselecteerd en de machine is gereed om te naaien. Toets **B** is voor het vrijmaken van ingedrukte tiptoetsen.

In het opklapbaar deksel (26) vindt u de programmatabel met alle nutsteken en steekcombinaties. Bij model 6232 zijn de belangrijkste steken bovendien nog in de verlichte display afgebeeld.

Aanwijzing:

Bij de verscheidene modellen zijn verschillende steekcombinaties mogelijk.

De steekcombinaties die met uw machine mogelijk zijn, vindt u op de afgebeelde programmatabel aan binnenkant van het opklapbaar deksel (26).

Alleen de modellen 6232 en 6152 beschikken over alle steekcombinaties die op bladzijde 6-10 zijn aangegeven en beschreven.

Stretchsteken instellen

Alle steken met de gekleurde achtergrond zijn stretchsteken, d.w.z. ze zijn voor rekbaar materiaal geschikt. Druk de gewenste toets naar beneden en draai het instelwiel voor de **steeklengte (11)** tot de aanslag in de donkergrijze sector.

Met **toets B** kunt u ingedrukte toetsen weer vrij maken.

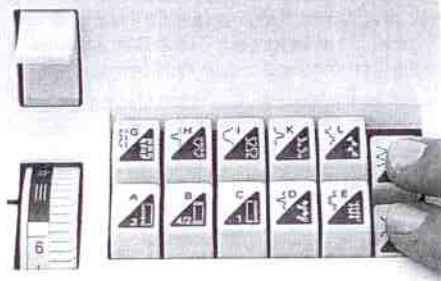
Belangrijk: Bij het naaien van de nutsteken moet het **instelwiel voor siersteken (7)** uitgeschakeld zijn, dus op ● staan.

Aanwijzing voor speciaal model 6152 „Jeans & Satin“

Bij dit model zijn de stretchsteken niet van een gekleurde achtergrond voorzien. Op de tiptoetsen en programmatabel bevinden de stretchsteken zich steeds in de rechter benedenhelft van een rechthoek. Selecteer de gewenste stretchsteek door het indrukken van de betreffende toets en draai het instelwiel voor de steeklengte (11) tot de aanslag in de donkergrijze sector.

PFAFF tiptronic 6232

www.matri.nl

Matri Naaimachine

specialisten sinds 1929

Lange Bisschopsstraat 9

7411 KG Deventer

Tel.: 0570 - 61 63 83

www.lockmachine.info

Nut- en stretchsteekcombinaties

Door het intoetsen **twee of meerdere toetsen** kunt u combinaties bij de nutsteken maken.

Het instelwiel voor de steeklengte kan daarbij zowel in het normale naaibereik als ook in het stretchbereik zijn.

Alle steekcombinaties staan afgebeeld op de programmatabel in het deksel van de machine. Met **toets B** kunnen de toetsen weer worden vrijgemaakt.

PFAFF tiptronic 6232

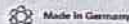
Made in Germany

Instelwiel voor de siersteken (modellen 6152 en 6232)

Elke siersteek is gekenmerkt met een letter. Eerst een motief kiezen uit de programmatabel en dan met het siersteken-instelwiel (7) de betreffende letter onder de instelmarkering draaien. De steeklengte instellen tussen 0,5 en 1 mm.

PFAFF tiptronic 6232

Siersteken en combinaties (modellen 6152 en 6232)

Deze combinaties kunt u bereiken door het indrukken van een van de toetsen in verbinding met het instelwiel voor de siersteken. Een overzicht over de mogelijkheden van de combinaties vindt u in de siersteektabel op biz. 10. De steeklengte ligt tussen 0,5 en 1 mm. – Bij de aanwijzing „stretch” het instelwiel voor de steeklengte tot de aanslag naar boven, d.w.z. op de grijze sector draaien.

34

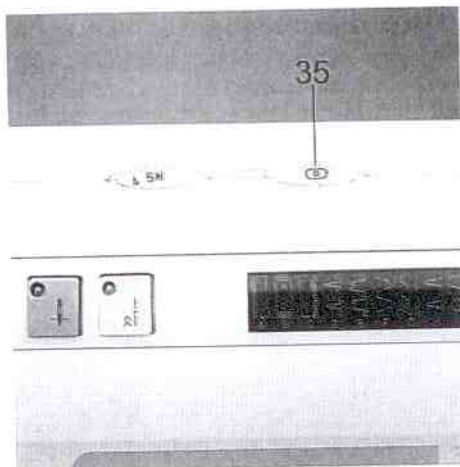

De steekbreedte kan met het instelwiel (34) traploos worden veranderd. Bij het instellen van de breedte mag de naald zich niet in de stof bevinden.

Basisinstelling: Het instelwiel voor de steekbreedte (34) op het symbool ► (maximale steekbreedte) zetten.

Uitzondering: De rechte steek wordt met steekbreedte 0 genaaid.

In het hoofdstuk „nutsteken en praktisch naaien“ (blz. 33 – 58) vindt u in de tabellen tips voor de steekbreedte-instelling van enkele steken. Ook tijdens het naaien heeft u de mogelijkheid de steekbreedte te veranderen.

Instelwiel Naaldpositie

Behoudens de middelste naaldpositie 0 kunnen veertien verdere naaldposities worden geselecteerd door het instelwiel voor de naaldpositie (35) trapsgewijs naar links resp. naar rechts te draaien. De uiterst linker naaldpositie 0 bereikt u, door het instelwiel (35) tot de aanslag naar rechts te draaien. De uiterst rechter naaldpositie 0 wordt ingesteld door het instelwiel naar links te draaien. De naald mag bij het veranderen van de naaldpositie niet in het naaigoed steken.

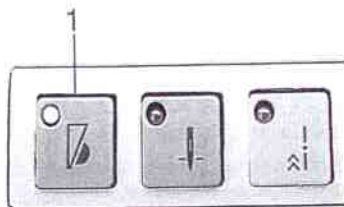
Attentie:

Indien u een rechter naaldpositie heeft geselecteerd, kunt u met het instelwiel voor de steekbreedte (34) de steek aan de linker kant verbreed en smaller maken. Dit geldt omgekeerd ook voor een linker naaldpositie (zie blz. 66).

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
 www.lockmachine.info

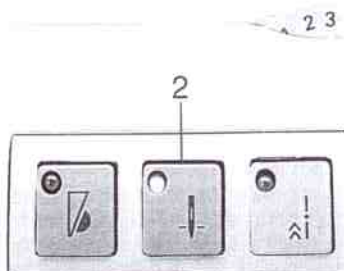

De tiptronic heeft drie functietoetsen.

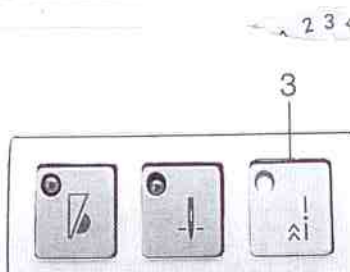
1. Langzaam naaien

Door op toets (1) „**langzaam naaien**” te drukken gaat de groene diode branden. De machine **naait nu met halve snelheid**. Wanneer u de toets nogmaals indrukt, dooft de groene diode en de machine loopt weer op volle snelheid.

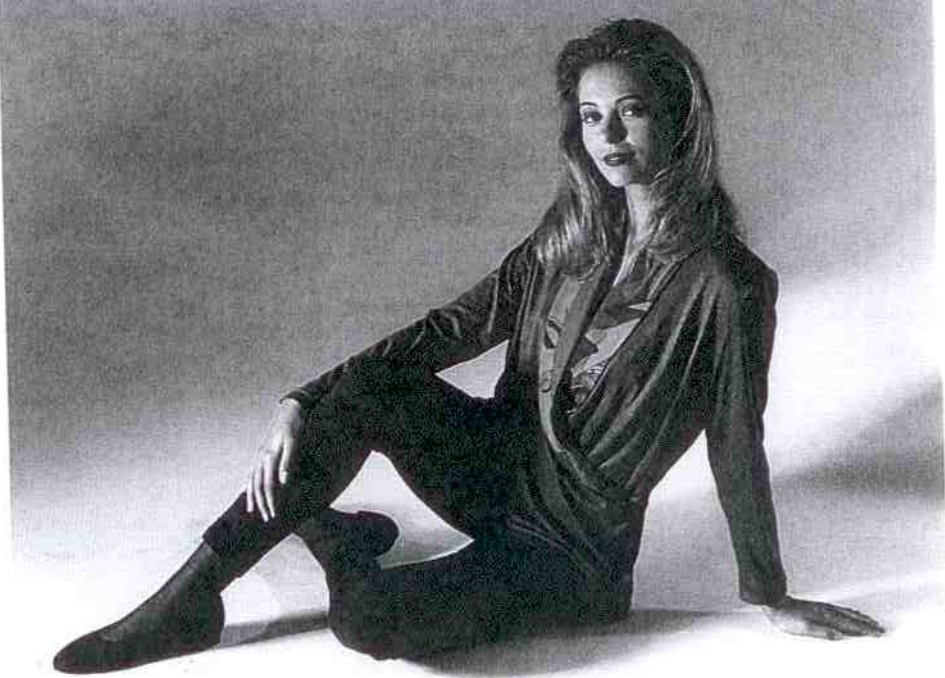
2. Naaldstop boven/onder

Bij iedere naaistop gaat de naald automatisch naar zijn bovenste positie. Indien u op toets (2) drukt, gaat de diode branden. Nu blijft de naald bij iedere naaldstop in de stof staan. Door de toets opnieuw in te drukken dooft de diode en de naald gaat weer automatisch naar boven.

3. Hechten

Door toets (3) „**hechten**” in te drukken, licht de groene diode op. Bij het indrukken van het pedaal naait de machine nu steeds maar één steek. Indien u de toets nogmaals drukt gaat de diode uit en daarmee is ook de functie beëindigd (zie blz. 36).

Nutsteken en praktisch naaien

Naai-adviestabel	bladzijde 34
Naaitips algemeen	bladzijde 35
Niet rekbare steken	bladzijde 36 – 39
Stretchsteken	bladzijde 40, 41
Overlocksteken	bladzijde 42, 43
Bedeksteken	bladzijde 44, 45
Knoopsgaten	bladzijde 46, 47
Zoom met tweelingnaald	bladzijde 48
Smocken	bladzijde 48
Rimpelen	bladzijde 49, 50
Stoppen	bladzijde 51 – 53
Ritssluiting inzetten	bladzijde 54, 55
Rolzomen	bladzijde 56
Kant verwerken	bladzijde 57
Schulprandje	bladzijde 58

toelichting op de naaiadvies Tabellen.
In de navolgende tabellen staan de door ons aanbevolen instellingen, die u voor het betreffende naaiwerk nodig heeft.

Aanvullend geven deze tabellen nog verdere instructies, die voor het naaien van de geselecteerde programma's nodig zijn.

De keus van de **naaivoet**, de instelling van de **bovendraadspanning** en of met **in- resp. uitgeschakeld boventransport** genaaid moet worden.

Werk steeds met de middelste naaldpositie , voor zover in de tekst niet anders beschreven.

	prog					
a						
b						

a modellen 6232, 6152, 6122
b model 6112

prog programmatief

steeklengte in mm

steekbreedte in mm

Boventransport ingeschakeld ●
uitgeschakeld ○

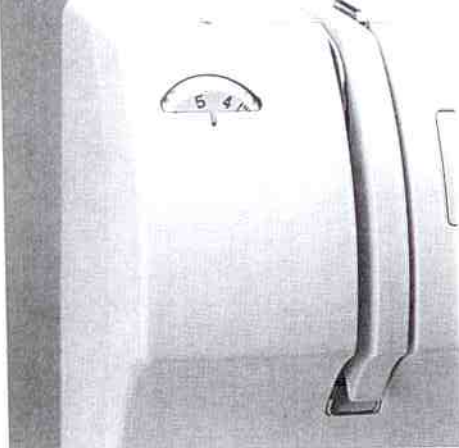

Bovendraadspanning

Nummer van de naaivoet

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
Lange Bisschopsstraat 9
7411 KG Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

Bovendraadspanning

Om een perfect stiksel te krijgen moeten de boven- en onderdraadspanning goed op elkaar zijn afgestemd. De normale instelling voor nuttige steken ligt in het bereik tussen 4 – 5.

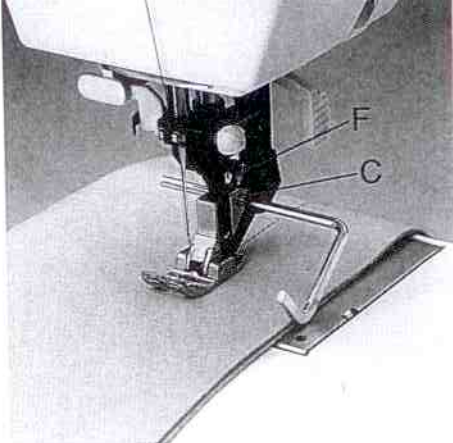
Controleer de spanning met een brede zigzagsteek. De verknoping van de draden moet daarbij in het midden tussen de stoflagen liggen.

Bij een te vast ingestelde bovendraadspanning ligt de verknoping bovenop de stof. Bij een te los ingestelde bovendraadspanning ligt de verknoping onder de stof.

Het instellen van de onderdraadspanning is op bladzijde 20 beschreven.

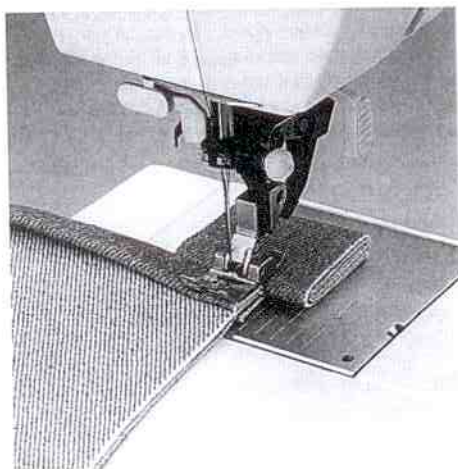
Naaitip voor dikke naden

Om bij dikke stof, aan het begin van de naad of over een verdikking, een regelmatig transport te verkrijgen, raden wij u aan een stukje stof van gelijke dikte achter de naald onder het naaivoetje te leggen, zodat dit dan recht op het naaigoed rust.

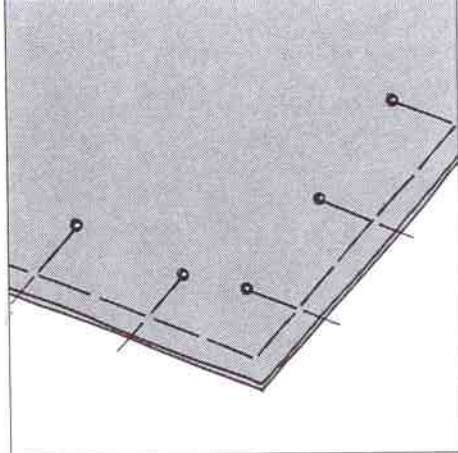
Doorstikken

De rechte steek **G** kan met 15 verschillende naaldposities worden genaaid, zodat u bij het doorstikken de naaivoet altijd langs de stofkant kunt voeren. De breedte voor het doorstikken bepaalt u door de naaldpositie. Het verder van de kant doorstikken wordt gemakkelijk gemaakt door de ingegraveerde stuurlijnen op de steekplaat of met behulp van de

lineaal (standaard toebehoor No. 8) De lineaal wordt in het gat **C** van de voethouder gestoken en met stopschroef **F** vastgezet.

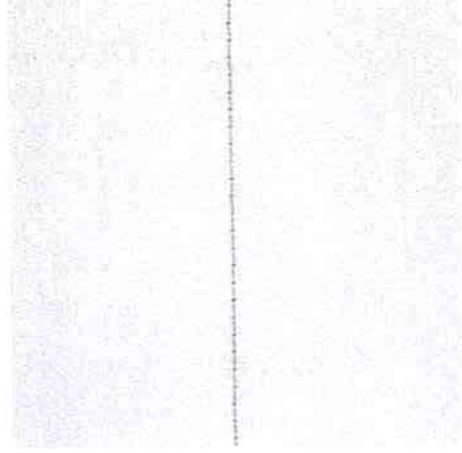
	prog					
a	toets 3	-	0	○	3	0/1
b	-	-	0	-	-	-

Hechtsteek (model 6232)

Met toets **(3)** „hechten“ kunt u uw kledingstukken aan elkaar rijgen om aan te passen. Daarbij naait de naaimachine bij het indrukken van het voetpedaal telkens maar één steek. Voor iedere verdere steek moet het pedaal opnieuw worden ingedrukt.

- Breng de transporteur omlaag en schakel het boventransport uit.
- Leg de stof onder de naaivoet.
- Naai een steek en trek de stof in de gewenste lengte naar achteren.
- Herhaal het voorgaande tot de naad klaar is.

TIP: Speld de stoflagen dwars over de rijgnaad vast zodat deze niet verschuiven. Dunne stoffen kunt u beter met een lange rechte steek (6 mm) in elkaar rijgen. De transporteur wordt daarbij niet uitgeschakeld!

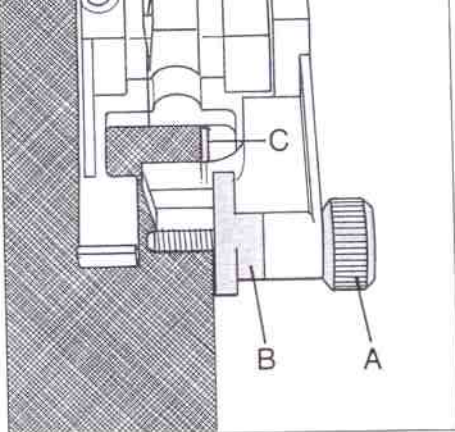
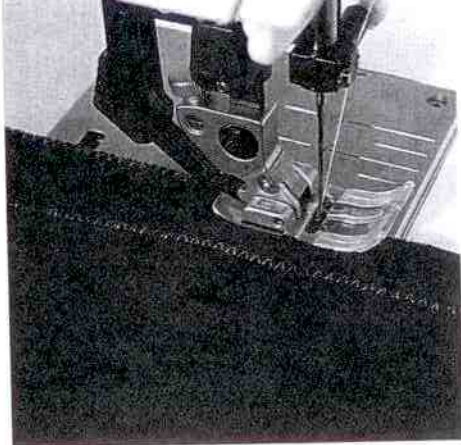

	prog					
a	G	2,5	0	●	3-5	0/1
b	G	2,5	0	-	3-5	0

Rechte steek

Het programma **G** is de standaard rechte steek. De steeklengte kan naar wens tot 6 mm worden ingesteld. Verscheidene werkzaamheden kunnen door het verstellen van de naaldpositie gemakkelijker worden uitgevoerd, bijv. het doorstikken van een kraag of het inzetten van een ritssluiting. U heeft de keus tussen vijftien naaldposities (zie bladzijde 31).

Let erop, dat de naald bij het instellen van de positie in de hoogste stand staat.

	prog	↕	↗	~	⤴	⌂
a	G	1-2	2-5▶	●	3-5	0/1/3
b	G	1-2	2-5▶	—	3-5	0/3

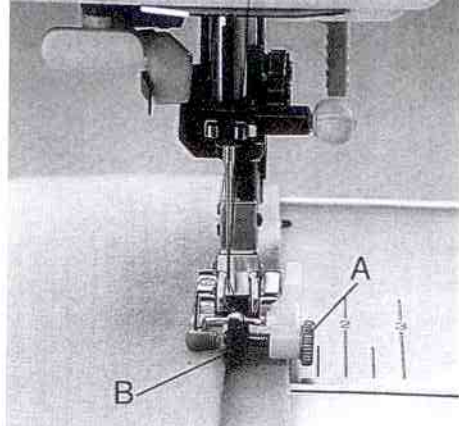
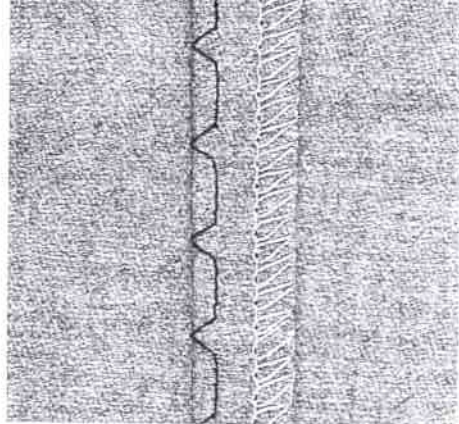
Zigzagsteek

Voor het afwerken van verschillend materiaal is behalve de overlocksteken ook de zigzagsteek, steekbreedte 5 ▶ geschikt. Daarbij mag de stof maar voor de helft onder de naaivoet liggen. Let er bij het afwerken van de stofranden op, dat de naald afwisselend in en buiten de stofkant steekt.

Voor het afwerken van lastige dunne stoffen, is de blindsteekvoet nr. 3 zeer geschikt. Bij het naaien wordt de draad over staafje C gelegd en dat voorkomt het omrollen van de stofkant. De bovendraadspanning daarbij iets lager zetten.

De knipkant moet aansluitend langs de geleider B worden gevoerd. Deze kunt u met stelschroef A verzetten.

Belangrijk: Bij gebruik van de blindsteekvoet voor het afwerken met de zigzagsteek stelt u de rechter naaldpositie in en kiest u een steekbreedte in het bereik tussen 3–5 mm (geen andere naaldpositie gebruiken).

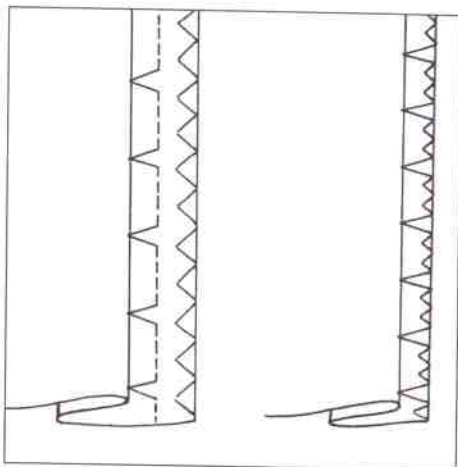
	prog					
a	H	2,5	5 ▶	●	3-5	3
b	H	2,5	5 ▶	-	3-5	3

Als de steken aan de rechterkant zichtbaar zijn, moet de geleider **B** met behulp van stelschroef **A** iets naar links worden verplaatst. Bij gebruik van de rechter naaldpositie kan met het instelwiel voor de breedte (34) het insteken van de naald in de plooi worden gejusteerd.

Blindsteek

De blindsteek **H** leent zich het beste voor onzichtbare zomen, handmatig zomen vervalt in de meeste gevallen.

- De zoomkant afwerken.
- De zoom op zoombreedte naar binnen omslaan.
- Sla het werkstuk zover terug, dat de afgewerkte zoomkant 1 cm naar buiten steekt.
- Nu de stof zo onder de voet leggen, dat de vouw in de bovenlaag aansluitend langs geleider **B** ligt.
- Selecteer met het instelwiel voor de naaldpositie (35) der rechter naaldpositie .
- Bij het insteken in de vouw mag de naald maar één weefseldraad opnemen.

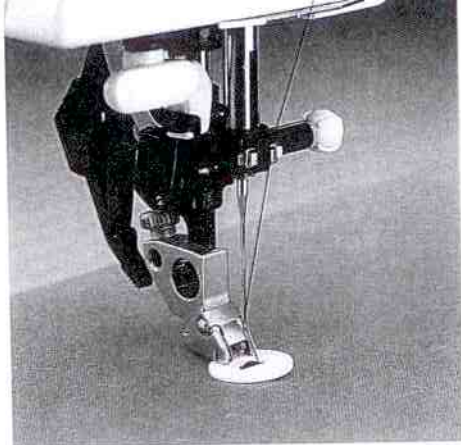

Opgelet!

Indien u bij het naaien van de blindsteek met naaivoet nr. 3 een andere instelling dan naaldpositie „rechts” en steekbreedte 5 ▶ kiest, let er dan op, dat de naald niet op het staafje van de naaivoet komt. De naald kan anders afbreken.

Programma **D** is een blindsteek voor rekbaar materiaal.

De zoom wordt genaaid en gelijktijdig afgewerkt, d.w.z. het extra afwerken van de stofnaad vervalt daardoor.

	prog					
a	G	-	4	○	2-3	-
b	G	-	4	-	2-3	-

Knoop met steel aanzetten

- Naaivoet aanzetten
- Leg een lucifer tussen de gaatjes van de knoop en zet deze zo aan zoals links hier-naast beschreven.

Knopen aanzetten

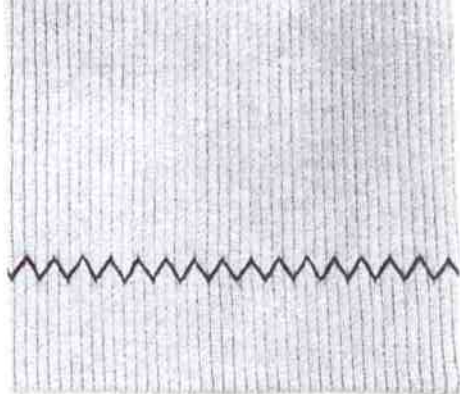
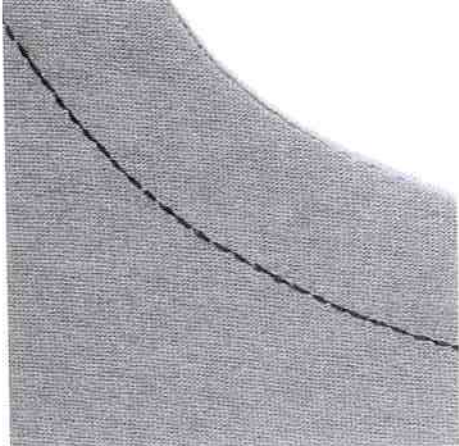
Met de zigzagsteek **G** (steekbreedte 4 mm) kunt u knopen met twee of vier gaatjes eenvoudig aanzetten.

- Naaivoet verwijderen en de transporteur omlaag zetten.
- Draai het handwiel naar u toe en verschuif het geheel zodanig, dat de naald in het linkergat van de knoop steekt.
- Breng nu de stofaandrukker omlaag, waardoor de knoop wordt vastgehouden.
- Naai de knoop nu aan. Let erop, dat de naald ook in het rechter gaatje steekt.

Vastnaaien

- Rechte steek door draaien van het instelwiel voor de breedte **(34)** op 0 instellen.
- Naaldpositie met instelwiel **(35)** zodanig veranderen, dat de naald in een van beide gaatjes steekt.
- Enkele afhechtsteken naaien.
- Verwijder de lucifer en trek stof en knoop uit elkaar.
- De zo ontstane steel met het naaigaren omwikkelen en verknopen.

	prog					
a	G	Stretch	0	●	3-5	0/1
b	G	Stretch	0	—	3-5	0

3-Voudige rechte-stretchsteek

Mit dit programma worden alle naden genaaid, waaraan aanzienlijke eisen aan de stevigheid worden gesteld, bijv. bij kruisnaden.

Hoe dichter u het instelwiel voor de steeklengte naar de aanslag draait, des te langer wordt de steek.

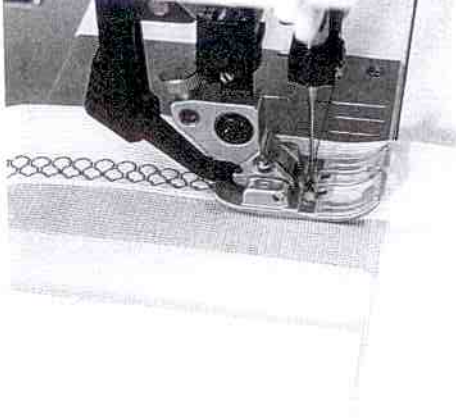
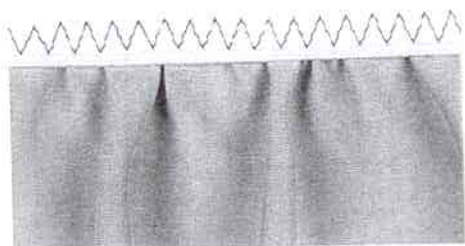
	prog					
a	G	Stretch	3-5▶	●	3-5	0/1
b	G	Stretch	3-5▶	—	3-5	0

3-Voudige zigzag-stretchsteek

Deze driedubbele zigzagsteek is een zeer flexibele en decoratieve naad, die bijzonder geschikt is voor zomen in dikkere kwaliteit T-shirts en ondergoed. Ook voor sierstiksels in stevige stoffen.

- De zoomkant afwerken (niet bij tricot)
- Sla de zoom op de gewenste breedte in.
- Aan de goede stofkant de zoom doorstikken.

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
 www.lockmachine.info

	prog					
a	M	1-2,5	5▶	●	3-5	0/1
b	M	1-2,5	5▶	—	3-5	0

	prog					
a	M	Stretch	5▶	●	3-5	0/1
b	M	Stretch	5▶	—	3-5	0

Gestikte zigzag

Behalve voor herstelwerkzaamheden wordt deze steek vanwege zijn hoge elasticiteit ook gebruikt voor het aan- of opnaaien van dubbelwandig- of enkel tailleband en gewoon elastiek bijv. bij ondergoed.

- Knip het oude elastiek direkt aan de kant af
- Rimpel de stof op maat met de 6 mm lange rechte steek.
- Schuif het zo voorbereide deel tussen of onder het elastiekband en steek het overdwars met kopselden vast.
- Met de gestikte zigzagsteek vastnaaien. Het einde van het band iets laten overlappen en eveneens met de gestikte zigzag vastzetten.
- Enkel tailleband voor rokken en broeken op de afgewerkte en op maat gerimpelde kant spelden en met de gestikte zigzag vastnaaien.

Wafelsteek

De wafelsteek is een rekbaar en decoratieve naadafwerking, die zeer goed als zoomsteek voor ondergoed en T-shirts geschikt is.

- Sla de zoomkant dubbel in en stik op de goede stofkant vast.

Hoe ziet een overlocksteek eruit?

Voor elastische en gebreide stoffen bieden de tiptoetsmotieven een keur aan overlocksteken, waarmee u in één bewerking tegelijkertijd twee delen aan elkaar kunt naaien en afwerken. Ze zijn rekbaarder als gewone stiksels, zeer duurzaam en bovendien vlug genaaid.

TIP: Wij adviseren bij het naaien van overlocknaden de blindsteekvoet nr. 3 te gebruiken. U kunt daarmee de naad steeds gelijkmatig begeleiden en u voorkomt tevens, dat bij bredere naden de stof intrekt.

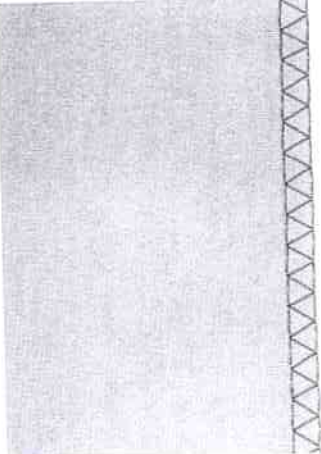
	prog					
a	K	Stretch	5▶	●	3-5	0/1/3
b	K	Stretch	5▶	—	3-5	0/3

Open overlocksteek

Met deze steek kunt u stevige materialen die niet erg rafelen, zonder problemen in elkaar naaien.

TIP: Let erop, dat de naald net buiten de rechter stofkant insteekt.

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
Lange Bisschopsstraat 9
7411 KG Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

	prog					
a	I	Stretch	5►	●	3-5	0/1/3
b	I	Stretch	5►	—	3-5	0/3

Gesloten overlocksteek

Met programma **I** kunnen jersey-kwaliteiten perfect worden verwerkt. U kunt er eveneens mouwboordjes of tricotkragen mee aanzetten.

TIP: Let erop, dat het boordje tijdens het aan-naaien iets moet worden uitgerekt.

Opgelet!

Indien u bij het naaien van overlocksteken met naaivoet nr. 3 een andere instelling selecteert dan naaldpositie „midden“ en steekbreedte 5►, moet u erop letten dat de naald niet op het staafje van de naaivoet komt. De naald kan dan afbreken.

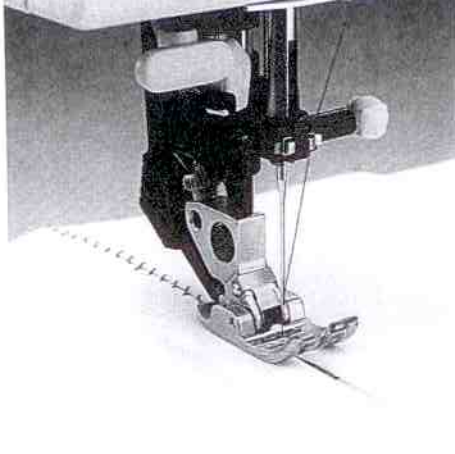
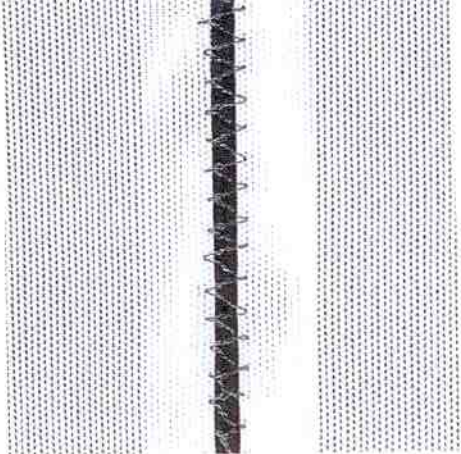
	prog					
a	H	Stretch	5►	●	3-5	0/1
b	H	Stretch	5►	—	3-5	0

Pulloversteek

Deze steek is zelfs voor grof breigoed zeer geschikt. Ook op patroon gebreide delen kunt u hiermee moeiteloos in elkaar stikken. Smaller ingesteld kunnen er ook dünnere materialen mee worden verwerkt. Let op dat het naai-goed niet links van de naald, maar rechts ervan wordt doorgevoerd.

TIP: Voer bij los gebreid materiaal een wollen draad, ietsje aangetrokken, onder de naaivoet mee om het uitdijen van de naad te voorkomen.

Wat wordt bedoeld met bedeksteken?

De volgende programma's kunt u gebruiken voor het platstikken of overlappen van naden en voor het verbinden van afgewerkte delen. Daarbij ontstaat een typisch flatlock-effect, dat kraagbiesjes of raglannaden een professioneel uiterlijk geeft.

	prog					
a	L	Stretch	5►	●	3-5	1
b	L	Stretch	5►	-	3-5	0

Veertjessteek

Met de veertjessteek kunt u zeer rekbare naden met een sjoureffect naaien, bijv. in foundation.

- Stofkanten afwerken en naar links inrijgen.
- De te verwerken delen met een afstand van ongeveer 3 mm onder de naaivoet leggen.
- Op de rechterkant verbinden met de veertjessteek, daarbij moet de naald afwisselend links en rechts in het materiaal steken.

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
 www.lockmachine.info

	prog					
a	L	1-2	5▶	●	3-5	1
b	L	1-2	5▶	—	3-5	0

	prog					
a	IG	Stretch	5▶	●	3-5	1
b	—	—	—	—	—	—

Springsteek

De springsteek is bijzonder goed geschikt voor materiaal, waarbij de naden plat over elkaar worden genaaid bijv. bij badstof.

- Leg beide stofkanten ca. 2 cm over elkaar en naai met de springsteek over beide buitenkanten.

Wimpelsteek

Een van de vele bedeksteken is de wimpelsteek. Door zijn aanzienlijke rekbaarheid is deze steek zeer doelmatig voor het platstikken van boordjes in rekbaar materiaal bijv. in sweatshirts en sportkleding.

- het boordje met een overlocksteek aan het deel naaien.
- Nu de naadtoeslag aan de rechter stofkant platstikken, Daarbij opletten dat de naald om de naad insteekt.

Knoopsgaten

Het naaien van knoopsgaten is met alle tip-toets-modellen heel eenvoudig, omdat de stof niet gedraaid hoeft te worden.

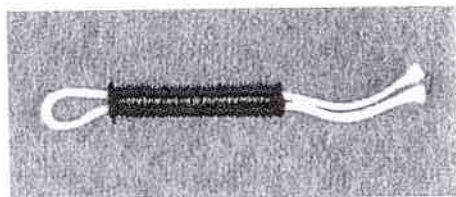
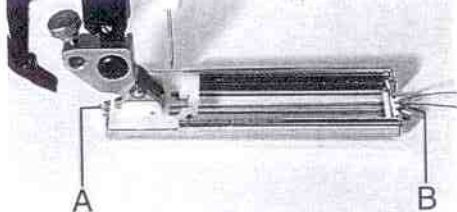
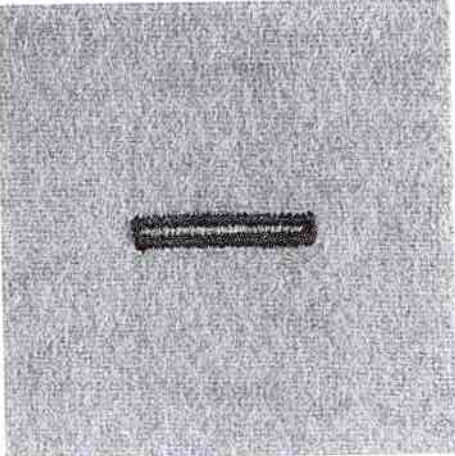
Normaal worden knoopsgaten in verstevigde, dubbele stof genaaid. Desondanks is het bij menig materiaal zoals bijv. zijde, organdie en viscose nodig, dat daaronder nog dubbel vloeipapier wordt meegevoerd, zodat de stof tijdens het naaien niet optrekt.

Ook Avalon (van Madeira) leent zich hiervoor uitstekend. Het is speciaal vlies dat in verbinding met water oplost. Bij materiaal zoals fluweel, leer of dikke wollen stoffen, transporteert de machine anders. Dan kan het vlies zowel onder als op de stof worden gelegd. Het transport wordt dan door de stof minder afgeremd. Desondanks is het soms nodig (bij dikke mantelstof bijv.) met naaivoet nr. 1 en ingeschakeld boventransport de knoopsgaten te maken.

Het mooiste steekbeeld krijgt u met **stop-** en borduurgaren.

Geef met behulp van een merkpen of knopspeld de beginpunten van de knoopsgaten aan en probeer ze eerst uit op een proeflapje. Bij dikke stoffen de rupsen grover afstellen.

Attentie: Steeds als u een knoopsgat begint, de slede van de voet geheel naar u toe schuiven, d.w.z. de rode pijl ligt parallel langs het eerste streepje. De rode streepjes op de voet zijn om de 0,5 cm aangebracht. Ze geven u houvast bij het bepalen van de lengte van het knoopsgat.

	prog					
a	A/B/C		5▶	○	3	5
b	A/B/C		5▶	—	3	5

	prog					
a	A/B/C		5▶	○	3	5
b	A/B/C		5▶	—	3	5

Knoopsgaten maken

- Merk beginpunten, zet de knoopsgatenvoet aan en schuif de slede van de voet tot de aanslag geheel naar u toe.
- De stof onder de naaivoet leggen, toets **C** tippen en de eerste rups in de gewenste lengte naaien.
- Dan tipt u toets **B**, houdt deze ingedrukt bij het naaien van enkele trenssteken. Daarbij de stof tegenhouden.
- Tip nu toets **A** en naai de tweede rups even lang als de eerste terug.
- Toets **B** opnieuw tippen, vasthouden en de tweede trens naaien, daarbij de stof tegenhouden.
- Voor het afwerken de rechte steek instellen (instelwiel voor de steekbreedte (34) op 0 draaien) en de linker naaldpositie kiezen (instelwiel voor naaldpositie (35) op).

Met een paar steken afhechten.

Knip de draden af en open het knoopsgat met behulp van een schaar of een tornmesje.

Attentie: Indien u heel fijne knoopsgaatjes wilt naaien kunt u de knoopsgatbreedte met het instelwiel voor de steekbreedte (34) tot op 3 mm verminderen. Gebruik hiervoor de middelste naaldpositie .

Knoopsgat met vuldraad

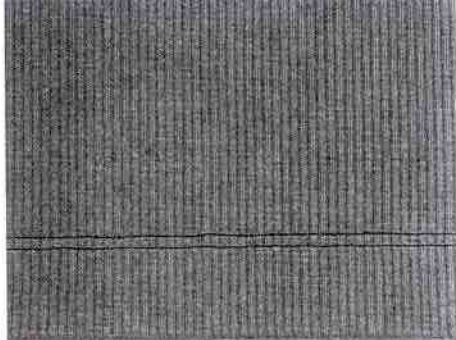
Om de duurzaamheid van knoopsgaten bijv. in sportkleding te behouden, is het verstandig deze met een vuldraad te verstevigen. Ook bij alle rekbare materialen is de vuldraad belangrijk, omdat deze het uitrekken van een knoopsgat voorkomt.

- Maak een lus van de vuldraad, leg deze over het achterste nokje A en trek de draadjes onder de naaivoet recht naar voren.
- Span de draadjes rechts en links in het nokje B.
- De slede van de voet tot de aanslag naar voren schuiven en het knoopsgat naaien zoals links beschreven.

Trek de lus van de vuldraad in het knoopsgat en knip de draden af. Bij rekbare stof de vuldraadjes naar links steken en ze verknopen.

TIP: Behalve het klassieke linterieknoopsgat kunt u ook een sierknoopsgat naaien, dat op bladzijde 68 beschreven is.

	prog	↑↓	∞	~	~	□
a	G	3	0	●	3-5	0/1
b	G	3	0	-	3-5	0

Zoom met de tweelingnaald

De tweelingnaald is niet alleen inzetbaar voor borduurwerk of biesjes (zie bladzijde 64), maar u kunt er ook doorstikwerk mee uitvoeren.

Professionele zomen in rekbaar materiaal zoals in T-shirts, gebreide stof of leggings kunt u vlot en eenvoudig met de tweelingnaald verwerken. Tweelingnaalden zijn verkrijgbaar in verschillende breedten. De gebruikelijke breedte voor doorstikwerk is 4 mm. Let erop, dat u bij stretchstoffen uitsluitend een stretchnaald gebruikt. Om te vermeiden dat de naald de steekplaat raakt, stelt u op de middelste naaldpositie in.

- Strijk de zoom eerst op de gewenste breedte om.
- Daarna de zoom aan de rechter stofkant op de dubbele laag doorstikken.
- Tot besluit de overtollige stof van de zoom langs het stiksel wegnippen.

TIP: Bij ribstoffen of ander stretchmateriaal kunt u de zoom beter rijgen.

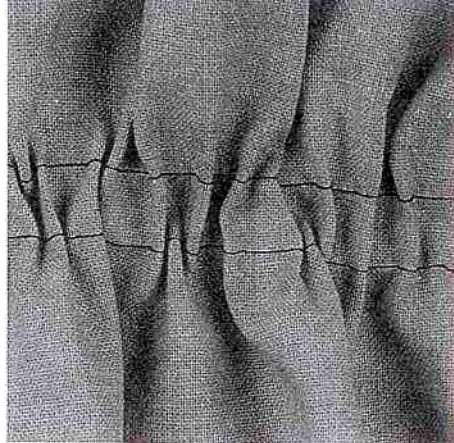
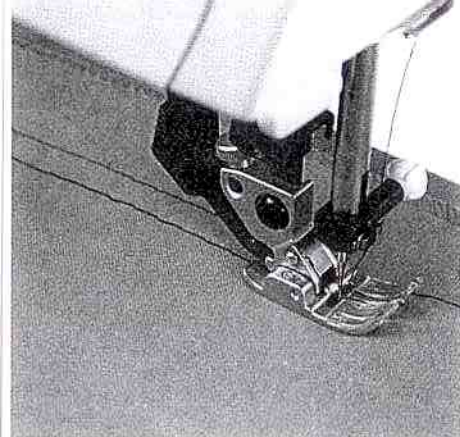
Het inrijgen van de tweelingnaald is op bladzijde 64 beschreven.

	prog	↑↓	∞	~	~	□
a	G	3-4	0	●	3-5	0/1
b	G	3-4	0	-	3-5	0

Smockeffect met rimpelelastiek

Deze techniek heeft de mooiste uitwerking op fijne, lichte stoffen zoals batist, viscose of zijde. U kunt voor het smocken beter een extra spoelhuis gebruiken en het elastiek met de hand om het spoeltje wikkelen. Omdat de draad veel dikker is dan de normale onderdraad, moet de spoelspanning losser worden ingesteld. Daarbij geldt echter: hoe vaster de onderspanning, des te groter is het rimpeleffect.

- Naai een proefnaad, om de graad van rimpeling te bepalen.
- Markeer de eerste lijn op de rechter stofkant en naai daar overheen of er langs.
- Iedere verdere naad kunt u er voetjebreed naast naaien.
- Bij meerdere naast elkaar liggende naden moet u het materiaal op de oorspronkelijke lengte uittrekken, omdat anders de rimpeling onregelmatig wordt.
- Draadeinden aan het begin en einde op de linker kant verknopen.

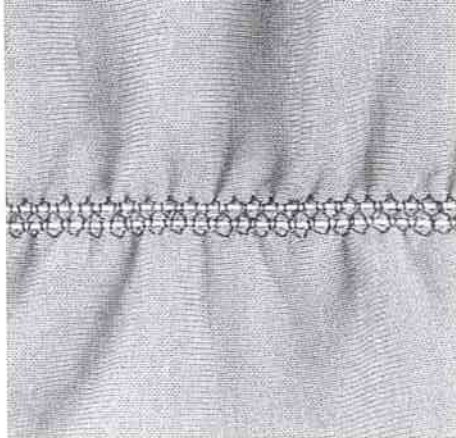
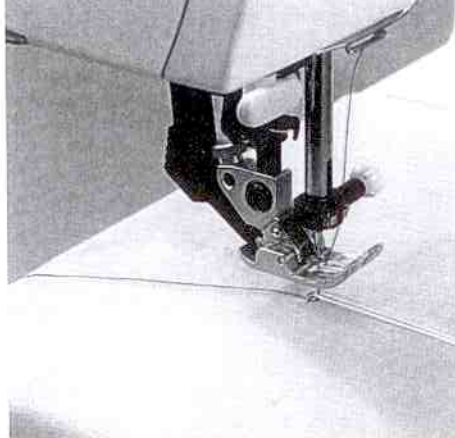
	prog					
a	G	6	0		3-5	0/1
b	G	6	0	-	3-5	0

Rimpelen met de rechte steek

Met programma G kunt u met een steeklengte tot 6 mm mouwen, rokken of roesjes van rimpels voorzien. Voor een regelmatig rimpel-effect moet u twee tot drie rimpelstiksels naaien.

- Merk de eerste stiklijn aan de rechter kant van de stof en stik het door. Laat de draden 10 – 20 cm afhangen.
- Ieder volgend stiksel kunt u voetbreed naast het eerste stiksel naaien.
- Rimpel het stofdeel door de onderdraden gelijktijdig aan te trekken. De mate van rimpeling bepaalt u zelf.
- Tot besluit de draadeinden verknopen, waardoor u de rimpeling zekert.

	prog					
a	M	Stretch	5►	●	3-5	0/1
b	M	Stretch	5►	—	3-5	0

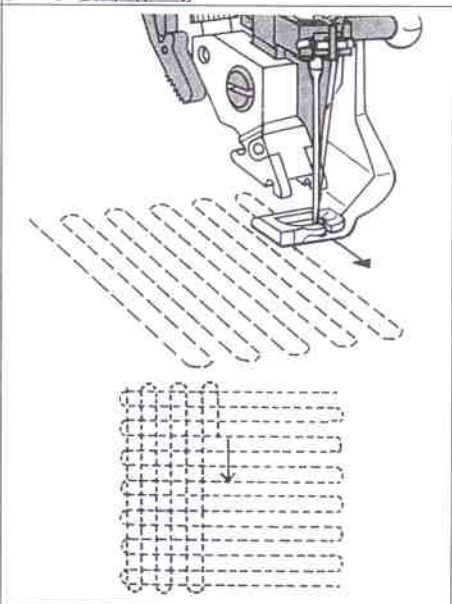
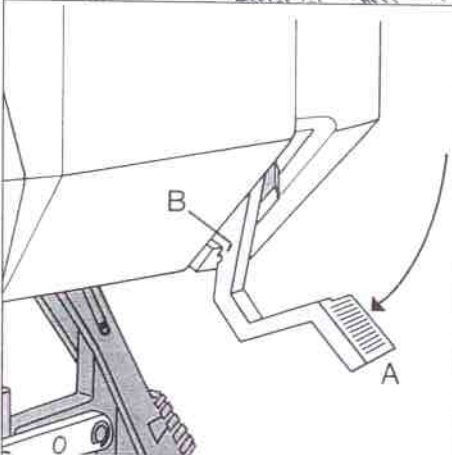
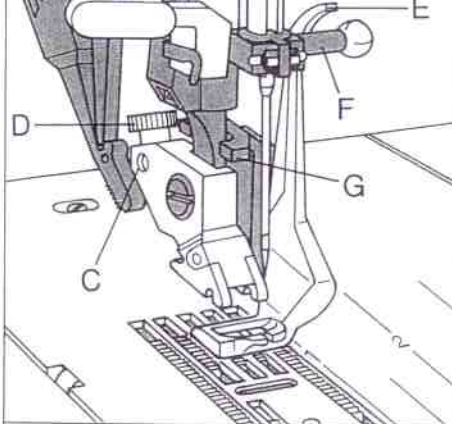
Rimpelen met rimpel elastiek

Met rimpel elastiek kunt u mouwen of taillenaaden feilloos rimpelen. Hierbij het elastiek niet op de spoel wikkelen.

- Markeer op de linkerkant van de stof de eerste rimpelnaad.
- Het programma **M** met een paar steken hechten en de naald in de stof laten staan. Daarbij moet de naald zich in het midden van de naaivoet bevinden. Naaivoet omhoog brengen en het elastiek om de naald leggen.
- Breng de voet omlaag en naai een paar steken. Dan pas de elastiekeinden regelmatig aantrekken.
- Door het meer of minder aantrekken van het elastiek kunt u de mate van rimpeling bepalen.
- De mate van rimpeling kunt u ook nog na het naaien veranderen door aan beide elastiekdraadjes te trekken.
- Tot besluit het garen met het elastiek verknopen.

TIP: Voor deze manier van rimpelen is ook de cordonneervoet (extra accessoire) bijzonder geschikt. Door de tunneltjes wordt het rimpel-elastiek gelijkmatig meegevoerd.

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
 www.lockmachine.info

	prog	↕	↗	⌋	⌒	⌒
a	G	-	0	○	2-3	6
b	G	-	0	-	2-3	extra accessoire

Stoppen met de rechte steek

Stopvoet aanzetten:

Breng de naald in de hoogste stand. Druk de beugel van de voet tegen het achterstuk en schuif de stift tot de aanslag in gat C. Daarbij wordt geleidervork G om de naaldstang gelegd. De beugel E moet over de naaldslot-schroef F liggen. Nu met schroef D vastdraaien.

De voet in stopstand brengen:

Druk de naaivoetaandrukker iets van u af bij het omlaag brengen van de voet. Dan valt hij vanzelf in de eerste stand E (stopstand).

- Het te stoppen gedeelte strak in de stopring spannen.
- Transporteur omlaag zetten.
- Haal de onderdraad boven en houdt de draaden bij de beginsteken vast.
- Beweeg de ring en stik vervolgens met dicht aaneenliggende banen heen en weer over de beschadigde plek tot een hechte basis is bereikt. Denk om de keerpunten, deze steeds afgerond stoppen. Daarmee wordt uitscheuren voorkomen.
- Dan de ring 90 graden draaien en nogmaals over de spandraden stoppen.
- De steeklengte bepaalt u bij dit werk zelf door de mate waarop u het naaiwerk heen en weer beweegt.

TIP: Wanneer op de achterkant kleine knooppjes ontstaan, transporteert u het stopgoed te langzaam.

	prog	↕	↗	~	~	☐
a	M	0,2-1	5▶	●	3-5	0/1
b	M	0,2-1	5▶	-	3-5	0

	prog	↕	↗	~	~	☐
a	M	0,2-1,5	5▶	●	3-5	0/1
b	M	0,2-1,5	5▶	-	3-5	0

Stoppen met de gestikte zigzag

Beschadigde plekken repareren? Met de gestikte zigzag stoppen lukt altijd.

- Verstevig de beschadigde plek en naai zoveel rijtjes naast elkaar tot de beschadiging bedekt is. Let bij keerpunten wel op dat de steken in elkaar grijpen.

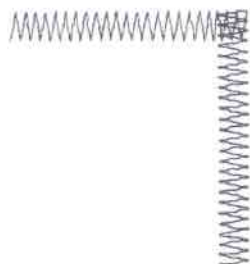
Stukjes opzetten

Bij grote beschadigingen kunt u beter een nieuw stukje stof over de plek aanbrengen.

- Rijg of speld het lapje van rechts over de beschadigde plek.
- De stofkanten van het lapje met de gestikte zigzag bedekken.
- Aan de linker stofkant de beschadiging tot aan de naden wegnippen.

TIP: Om het draaien op de hoeken gemakkelijk te maken, selecteert u bij model 6232 de functie „naald onder”.

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
 www.lockmachine.info

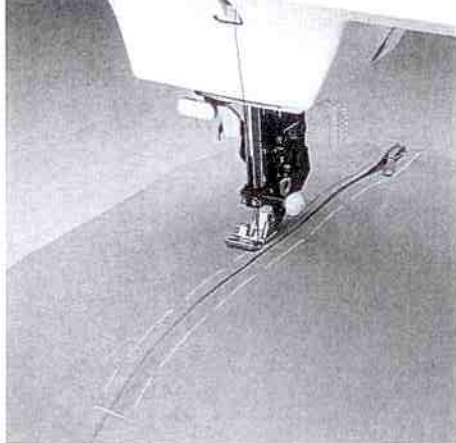
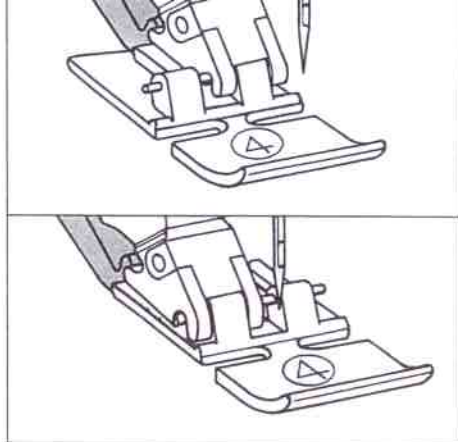

	prog					
a	M	0,2-1,5	5 ▶	●	3-5	0/1
b	M	0,2-1,5	5 ▶	—	3-5	0

Scheuren stoppen

Bij scheuren, uitgerafelde randen of bij kleine gaatjes is het beter een lapje stof aan de onderkant van de beschadiging te leggen. Dat versterkt het weefsel en staat garant voor een mooie stop.

- Leg een lapje onder het weefsel. Het moet wat groter zijn dan de beschadigde plek.
- Nu de kapotte plek doornaaien tot deze geheel bedekt is.
- Aan de achterkant de overtollige stof krap tegen de naad wegknippen.

	prog	↕	↗	⋈	⌒	⌚
a	G	3	0	●	3-5	4
b	G	3	0	-	3-5	4

Ritssluiting inzetten

Er zijn verschillende mogelijkheden om ritssluitingen in te zetten. Voor rokken is de aan beide zijden bedekte ritssluiting aan te bevelen, voor heren- en damespantalons de eenzijdig bedekte ritssluiting. De handel biedt verschillende ritssluitingen aan. Wij adviseren u voor vaste stoffen zoals jeans, een metalen ritssluiting te gebruiken. Voor alle andere stoffen een kunststof ritssluiting.

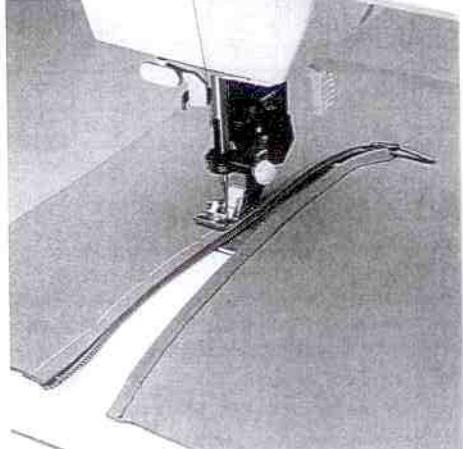
Bij alle ritssluitingsoorten is het belangrijk dicht langs de tandjes van de ritssluiting te naaien. Daarvoor kunt u de ritsvoet al naar verwerking links of rechts aanbrengen.

Aanvullend kunt u met behulp van de 15 naaldposities de naald zodanig instellen, dat hij krap naast de tandjes insteekt. Is de naaivoet rechts aangezet, mag de naaldpositie alleen naar rechts worden verplaatst. Is de naaivoet links aangebracht, mag de naald alleen naar links worden verplaatst.

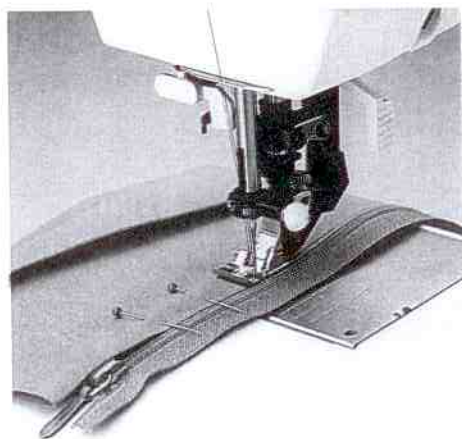
Aan beide zijden bedekte ritssluiting

- De ritsvoet rechts aanzetten.
- Rijk of speld de rits in en leg hem zo onder de naaivoet, dat de tandjes van de rits naast de voet lopen. De rits openen.
- De ritssluiting tot de helft instikken, de naald in de stof laten staan, de naaivoet omhoog brengen en de rits sluiten.
- Nu kunt u de naad tot het einde van de rits naaien en de dwarsnaad stikken.

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
 www.lockmachine.info

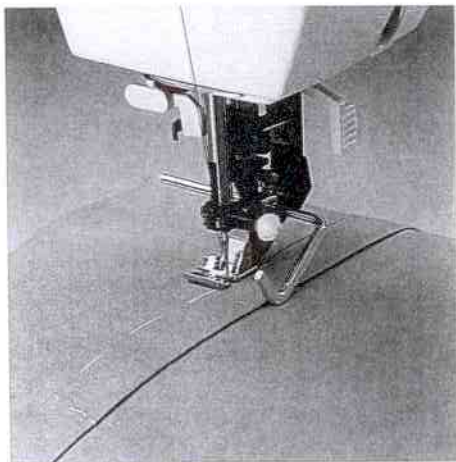

- De tweede ritsheft parallel in dezelfde afstand stikken.
- Stop kort voor het einde en laat de naald in de stof staan. De naaivoet omhoog brengen en de rits openen.
- Nu kan de naad zonder obstakels tot aan het einde worden genaaid.

De pantalon-ritssluiting (dames)

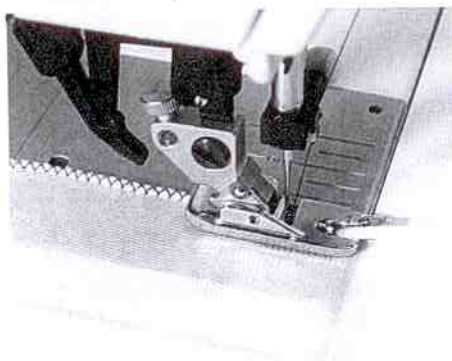
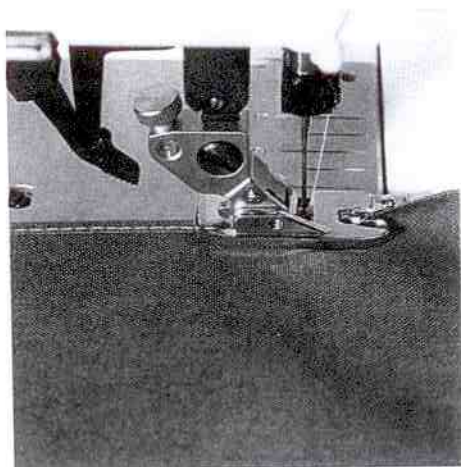
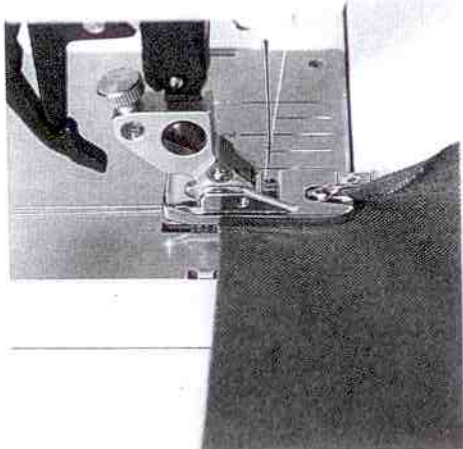
- De inslagen van het split, met een bovenbeleg van minimaal 4 cm scherp instrijken.
- Rijk de gesloten rits aan de smalle kant zo op de inslag, dat de tandjes nog zichtbaar zijn.
- De ritsvoet rechts aanzetten en de naald in positie brengen.
- Stik de rits van onder naar boven, direct langs de tandjes in.

- Vlak voor het einde de rits openen en de naad ten einde naaien.
- Sluit de rits en rijk de andere helft onder het brede beleg.
- Stik dan de geregen naad nauwkeurig op breedte door.

TIP: Gebruik voor nauwkeurig werk de lineaal.

	prog	↕	↗	⋈	⌒	⌒
a	G	3	0	○	3-5	7
b	G	3	0	-	3-5	extra accessoire

Rolzomen met de zomer

Met de zoomvoet kunt u zonder problemen een blouse, sjaal of volant met een rechte steek zomen, zonder deze vooraf in te strijken. Doordat de rand omgerold wordt ontstaat een keurige en duurzame zoom, rafels krijgen geen kans.

- Vouw het begin van de zoom ca. 2 mm in.
- Leg de ingevouwen zoom onder de zoomvoet en naai enige steken.
- De naald in de stof laten, de voet omhoog brengen en de zoom in de zoomtrechter leiden.
- De naaivoet omlaag zetten en de stof in een rechte lijn in de zoomtrechter begeleiden. Let daarbij op, dat de stof niet onder de rechter voethelft loopt.

TIP: Bij zijde, viscose en charmeuse en ook bij chiffonstoffen komt de rolzoom met een zigzagsteek bijzonder goed tot zijn recht.

www.matri.nl

Matri Naaimachine

specialisten sinds 1929

Lange Bisschopsstraat 9

7411 KG Deventer

Tel.: 0570 - 61 63 83

www.lockmachine.info

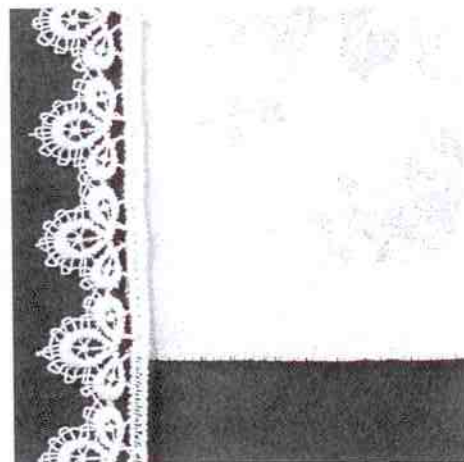

	prog	↕	↗	~	⌒	⌒
a	G	2,5	0	●	3-5	0/1
b	G	2,5	0	-	3-5	0

Kant inzetten

Als het kant mooi wordt verwerkt, geeft het een speciaal effect aan b.v. doopkleedjes en kinderleding.

- Eerst het kant op de rechterkant van de stof rijgen.
- Dan beide zijden van het kant dicht op de stofrand opstikken.
- de onder het kant liggende stof voorzichtig doorknippen en de delen naar buiten strijken.
- Bedek nu beide kantranden met een smalle, dichte zigzagsteek. (instelwiel voor de steekbreedte (34) tussn 2 en 4).
- Knip aan de linker stofkant de overtollige stof weg.

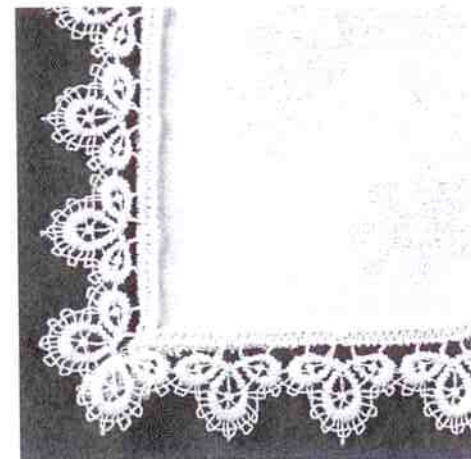

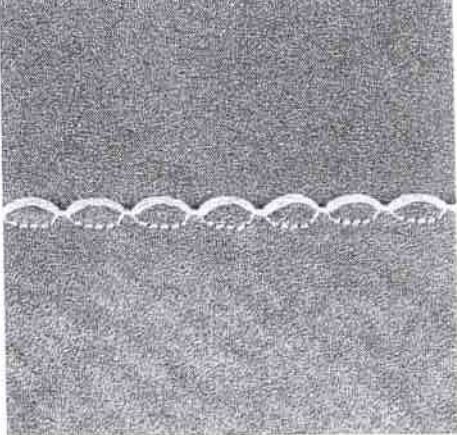
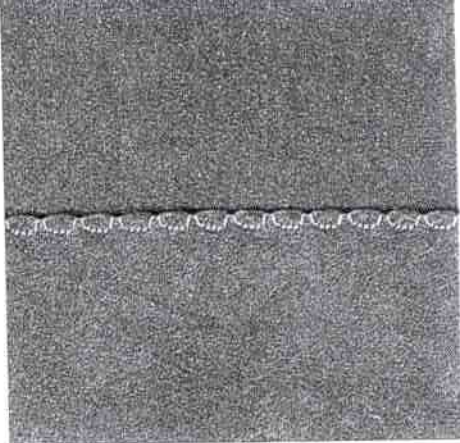
Kant aanzetten

Woningtextiel kunt u met een bijpassend kant steeds weer opnieuw een nieuw uiterlijk geven en versieren.

Zo wordt het gemaakt:

- Eerst de geknipte zijden afwerken.
- Naai het kant tot de eerste hoek op de rechter kant van de stof.
- Het hoekje leggen en dit diagonaal doorstikken.
- Op dezelfde manier de andere kanten verwerken.

	prog					
a	K	1,5	4,5	●	4-5	0/1
b	K	1,5	4,5	–	4-5	0

Schulpranden

De schulprand heeft een bijzondere uitwerking op dunne, zachte weefsels zoals zijde, viscose en charmeuse. Ze wordt meestal gebruikt als randafsluiting op ondergoed. Hoe vaster de bovendraadspanning staat ingesteld, hoe dieper de schulpjes worden.

- De stoffkant eerst afwerken en de naadtoeslag naar de linker stoffkant strijken.
- Erop letten, dat de stof tijdens het naaien maar voor de helft onder de naaivoet loopt. Daardoor wordt het schulpeffect versterkt.

TIP: Door het meevoeren van een dik en kleurig, los gedraaid woldraadjie versterkt u de schulprand en ontstaat er gelijktijdig een mooie contrasterende randafsluiting. In plaats van een dikke woldraad kan er onder ook een gekleurd reepje dunne stof (dubbel) worden meegevoerd.

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
Lange Bisschopsstraat 9
7411 KG Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

Decoratieve steken en traditionele borduurtechnieken

Naaitabel voor borduurwerk
Decoratieve steken
Monogrammen
Borduren met de dichte
zigzagsteek/Tapering
Appliceren
Richelieu
Patchwork-quilten
Quilt- en patchworkvoet
Nestelgaatjes
Ajourzoom

bladzijde 60
bladzijde 61-64
bladzijde 65

bladzijde 66-68
bladzijde 69
bladzijde 69
bladzijde 70
bladzijde 70
bladzijde 71
bladzijde 72

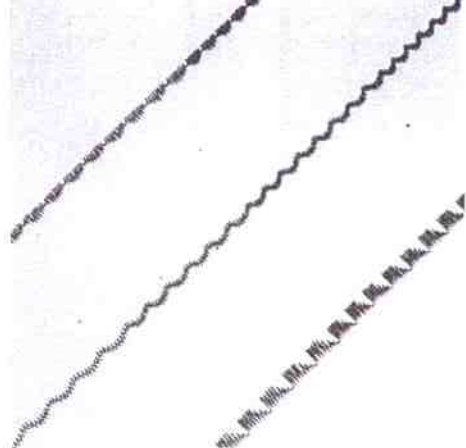
Om wonigtextiel of kledingstukken te verfraaien, zijn de modellen 6152 en 6232 met een aantal borduur- en decoratieve steken uitgevoerd. Door verschillend te combineren, andere kleuren of wijzigingen in de motief-lengte komen er steeds nieuwe borduurvariaties tot stand. Wij adviseren u voor uw borduurwerk speciaal borduurgaren te gebruiken, wat o.a. in PFAFF-vakzaken verkrijgbaar is.

Het gedeelte wat bewerkt moet worden eerst verstevigen met vliezeline, of vloeipapier eronder meevoeren. Daardoor voorkomt u samen-trekken van het materiaal. U kunt met een strijkstift of met een oplosstift uw borduurpa-troon op de stof strijken of tekenen. Deze lijnen verdwijnen na een paar uur resp. verdwijnen bij het strijken. Voor de hierna vol-gende borduurwerkjes gelden de volgende naaiadviezen:

	prog					
a	-	0,5-1	5▶	○	2-3	trans- parant- voetje
b	-	-	-	-	-	

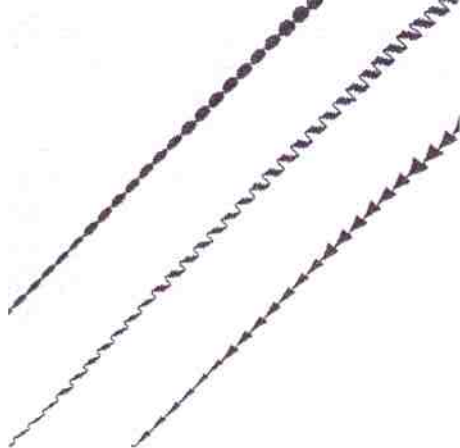
De steeklengte en steekbreedte kunnen naar eigen inzicht worden veranderd.

Werk steeds met de middelste naaldposi-tie voor zover in de tekst niet anders aan-gegeven.

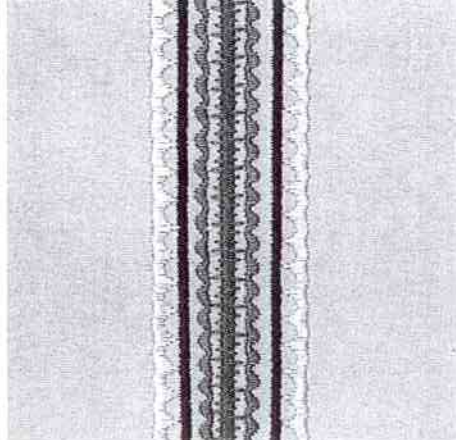
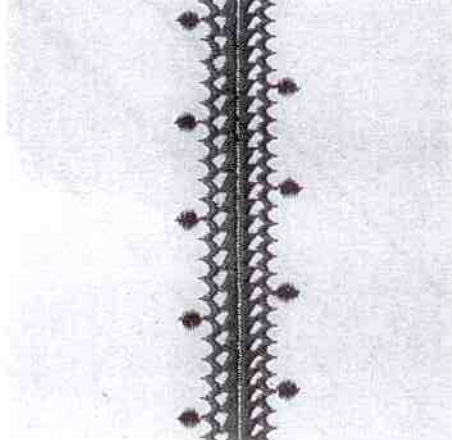
Motieflengte veranderen

Met behulp van het instelwiel voor de steeklengte (11) kunt u de motieflengte traploos veranderen. Gewoonlijk ligt de steeklengte bij dit werk in de knoopsgatenzone. Hoe groter u de steeklengte zet, des te meer wordt het motief uit elkaar getrokken.

Motiefbreedte veranderen

Met het instelwiel voor de steekbreedte (34) kunt u borduursteken – ook tijdens het naaien – traploos breder of smaller maken. Let erop, dat bij het instellen van de steekbreedte de naald niet in de stof steekt.

Borduren

Door verschillende programma's met elkaar te combineren kunt u mooie borduurrandjes in iedere breedte samenstellen. Voor dit soort werk raden wij u aan speciaal machine-borduurgarens (Madeira) te gebruiken, die bijzonder geschikt zijn. Deze zijn in vele kleurschakeringen en in verschillende sterkten verkrijgbaar. Gebruik echter altijd maar één sterkte voor het betreffende borduurwerk.

- De stof verstevigen of vloeipapier eronder meevoeren.
- Stik met het programma **Y/G**, steekbreedte 5 **►**, over de vooraf aangegeven middellijn. Dan de stof draaien en het motief in spiegelbeeld er nog eens precies langs naaien.
- Parallel daarvan met steek **U** borduren.
- Tenslotte met programma **X** op iedere vijfde punt een bolletje zetten.

Bij dit voorbeeld werden als speciaal effect diverse kleuren borduurgaren gebruikt.

- Stof met vlies verstevigen of vloeipapier eronder meevoeren.
- Naai met programma **V/F**, steekbreedte **►**, over de aangegeven middellijn. Aansluitend de stof draaien en de rand in spiegelbeeld er nog eens precies langs naaien.
- Parallel daarvan programma **X/G** naaien.
- Nu kunt u met programma **G**, steekbreedte 3 – 4 mm, de rechte cordonranden maken en tot besluit de buitenranden met programma **U/G**, steekbreedte **►**, aanzetten.

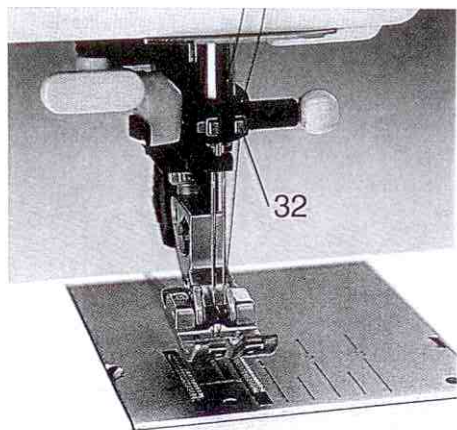
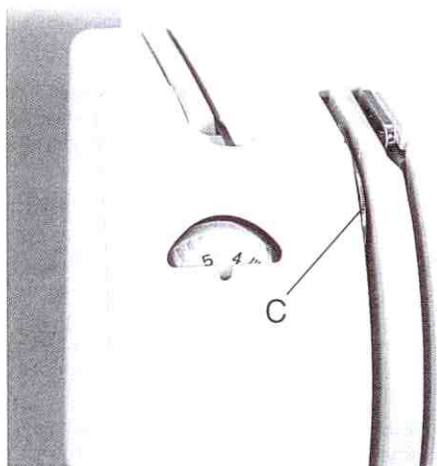

Decoratieve rand met combinatiesteken

Ook door de toetsen te combineren kunt u nog leuke randen samenstellen. Het is een eenvoudige manier om tafellakens of kledingstukken zonder al te veel moeite mooi te versieren.

- De stof verstevigen of vloepapier eronder leggen.
- Merk het midden met kleermakerskrijt.
- Nu kunt u beginnen met de combinatie **M/G stretch**, steekbreedte 5 ►. Stik langs de aangegeven lijn. Draai dan de stof en naai in spiegelbeeld nog eens precies erlangs terug.
- Aansluitend dicht langs de eerste rand de combinatie **L/K stretch**, steekbreedte 5 ► aan beide zijden naaien.
- De buitenranden bestaan uit de combinatie **I/F stretch**, steekbreedte 5 ►. Naai een rand en draai de stof. Naai het borduursel in spiegelbeeld weer terug.

Monogrammen

Of het nu badstof of een blouse betreft, met behulp van de stopvoet en programma **G**, steekbreedte 2,5 – 5 ►, heeft u de mogelijkheid initialen naar eigen ontwerp te borduren.

Het zelf sturen van de stof vergt in het begin wat oefening.

- De initialen met een oplos-markeerstift of strijkstift op het te borduren deel aanbrengen.
- Breng de transporteur omlaag, plaats de stopvoet en zet hem in stoppositie (zie bladzijde 51).
- Avalon op of aftrekbaar vlies onder het naaigoed leggen.
- Span het stukje in een borduurring en naai het motief met de zigzagsteek.
- De draden verknopen en het vlies wegtrekken. Eventuele resten van Avalon lossen in water op.

TIP: Door snel te naaien en de ring langzaam op te schuiven krijgt u een dicht steekbeeld.

Bij badstof moet het monogram eerst met een smalle zigzagsteek worden voorgenaid en vervolgens met een bredere zigzagsteek worden bedekt. Daarmee worden de lussen van het badstof weggewerkt.

Borduren met de dichte zigzagsteek/Tapering

Met uw machine heeft u de mogelijkheid de zigzagsteek in zijn breedte traploos te variëren. In het angelsaksische taalgebruik wordt deze techniek – een dichte zigzagsteek smak laten toelopen – ook wel „Tapering” genoemd. Door de breedteregeling van de dichte zigzagsteek kunt u interessante borduursels realiseren.

Regelmatig verloop

- Verstevig de stof met vlies of vloeipapier.
- Bovenspanning op sector „knoopsgat” zetten, de zigzagsteek **G** kiezen, steeklengte op sector „knoopsgat”, middelste naaldpositie instellen.
- Het instelwiel voor de breedte (**34**) voorverstellen bij gelijkblijvende naaisnelheid van op 5 ► en weer terug op 0 draaien.

Attentie: Indien u de rechter of linker naaldpositie heeft geselecteerd, verandert de steekbreedte maar in één richting.

Bloemmotieven borduren

Bij dit bloemenarrangement werd uitsluitend gewerkt met de dichte zigzagsteek, in combinatie met de variabele steekbreedte en de verschillende naaldposities.

- verstevig de stof met vlies of vloeipapier.
- Teken de omtrekken van een bloemenmotief met een oplosstift voor textiel.
- Selecteer de bovenspanning op sector „knoopsgat“, de zigzagsteek op **G**, steeklengte op sector „knoopsgat“

Bloesem:

Middelste naaldpositie kiezen en enkele bloemenblaadjes naaien. Steekbreedte overeenkomstig de bloesemcontouren tijdens het naaien corrigeren met het instelwiel voor de breedte (34).

Blaadjes:

Rechter naaldpositie kiezen en een half blad naaien. Steekbreedte met het instelwiel (34) variëren. Draai het handwiel na het beëindigen van de eerste bladhelft naar u toe tot de naald in de stof steekt.

Draai de stof 180° en naai de tweede bladhelft.

Hoekjes borduren

Door de verandering van de steekbreedte bij het naaien van de dichte zikzagsteek heeft de mogelijkheid hoekjes „in verstek“, d.w.z. onder een hoek van 45° te stikken.

- Bovenspanning op sector „knoopsgat“ zetten, de zigzagsteek **G** kiezen, steeklengte op sector „knoopsgat“ en steekbreedte op 5 mm instellen.
- Uiterst rechter naaldpositie kiezen en een rechte steek naaien.
- Hoek stikken: Nadat de naald rechts in stof gestoken heeft, de steekbreedte met het instelwiel voor de steekbreedte **(34)** met 0,5 mm op 4,5 mm reduceren. Naai dan een steek.
- De breedte opnieuw met 0,5 mm reduceren en een steek naaien. Ga hiermee zolang door, tot de steekbreedte op 0,5 mm komt.
- Draai het handwiel naar u toe tot de naald in de stof steekt. Draai de stof 90° en naai een steek.
- Vergroot de breedte met 0,5 mm en naai een steek. Ga hiermee zolang door tot de oorspronkelijke breedte weer is bereikt. Ga nu verder met het stikken van een rechte steek.

Indien het hoekje in de tegenovergestelde richting moet verlopen, werkt u met de uiterst linker naaldpositie .

Appliceren

Applicaties zijn betrekkelijk vlug gemaakt en zijn altijd een mooie versiering. Door de verschillende stoffen en weer andere motieven ontstaan steeds nieuwe effecten. Een bijzonder perfecte en strakke cordonrand krijgt u met de applicatievoet (extra accessoire), die aan de onderkant een speciale uitsparing heeft voor een smal cordon. Het zelfklevende vlies „Vliesofix“ waarmee u de applicaties op de stof kunt strijken, maakt het appliceren gemakkelijker.

- De applicatievoet op de naaimachine aanbrengen.
- Het motief overbrengen op de gladde rechterkant van het vliesofix. Denkt u eraan, dat sommige motieven zoals blokletters in spiegelbeeld moeten worden getekend.
- Nu de delen van het vliesofix op de daarvoor bestemde applicatiestof strijken. Dan het motief uitknippen en het papier verwijderen.
- De applicatiedelen op de ondergrond rangschikken en vaststrijken.
- Dan met de dichte zigzagsteek **G**, steekbreedte 2 – 4 mm, steeklengte „knoopsgat“, alle contouren volgen. De bovenspanning staat op sector „knoopsgat“. Let ook op, dat de naald precies naast het motief insteekt, waardoor rafels later geen kans krijgen.

TIP: Bij spits toelopende applicatiedelen kunt u de dichte zigzagsteek met het instelwiel voor de steekbreedte voortdurend smaller instellen en daarmee een spits einde maken.

Patchwork-Quilten

Het patchen en quilten is een traditionele ambachtstechniek – dat eens als nuttig stof restengebruik bedacht is door Amerikaanse plantenvrouwen, heeft zich ontwikkeld tot een kunstzinnige hobby en kent ook bij ons veel enthousiaste beoefenaars.

Vroeger werden de patchwork-quilts uitsluitend per hand genaaid, tegenwoordig heeft het gemak uw ideeën in wezenlijk kortere tijd met uw naaimachine te realiseren.

Een patchwork-quilt bestaat altijd uit drie lagen materiaal.

Vele geometrische lapjes stof worden in steeds nieuwe varianten tot een **quilt-bovenlaag** in elkaar gezet. Deze wordt op een tussenlaag **volumevlies** geregen en met de **quilt-onderlaag**, die gewoonlijk uit een lap effen stof bestaat, verbonden. Vaak wordt met de achterkant gelijktijdig de gehele quilt omraamd.

Bijzonder geschikt voor het patchwork en quilten is de **quilt- en patchworkvoet** (extra accessoire zie bladzijde 81). Daarbij bedraagt de afstand van de naald tot de buitenkant van de voet 1/4 inch (6.3 mm), tot de binnenkant 1/8 inch (3.15 mm).

Nestelgaatjes

Dit origineel gaatjes-borduurwerk, dat weleer als handwerk veel inspanning en tijd vroeg, kan nu met behulp van het nestelplaatje (extra accessoire) gemakkelijk en snel worden gemaakt.

Het geeft een bijzonder c  chet aan een blouse, bed- of tafellinnen. Gebruik voor het naaien nutsteken, zoals de zigzagsteek, blindsteek, gestikte zigzagsteek, of een borduursteek met het instelwiel (modellen 6152, 6232).

Voor klassieke nestels is het programma **G**, steekbreedte 3 – 5 ► mm zeer geschikt.

- Naaivoet verwijderen.
- De stofaandrukker in stoppositie brengen (zie blazijde 51).
- Zet het nestelplaatje over de transporteur. Daartoe eerst stift **A** onder het middelste gat van de steekplaat steken en dan het plaatje vooraan vastdrukken.
- De van merkjes voorziene stof strak in een borduurraam spannen. Een tot twee weefdraden kruislings inknippen en over de doorn van het nestelplaatje drukken. De stof moet zeer strak om de doorn spannen.
- Haal de onderdraad boven en beide draden bij de eerste steken vasthouden.
- Nu kunt u met uw gekozen programma om het gaatje heen naaien. Daarbij is belangrijk, dat u de stof langzaam en gelijkmatig draait. De steken moeten dicht naast elkaar liggen.
- Tot slot rechts van het motief afhechten met een rechte steek.

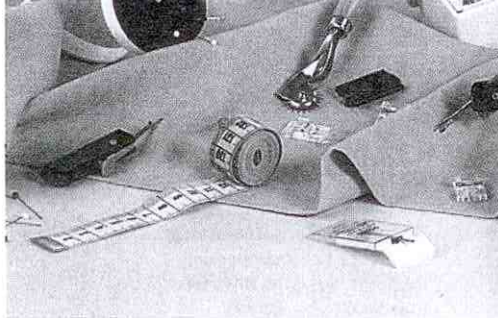

Open zoom

Ajourwerk is ook al een oude borduurtechniek en kan zowel als zoombevestiging in tafelkleeden als ook voor versiering van kledingstukken worden gebruikt. Voor open werk heeft u een WING-naald nodig, niet al te fijn linnen, waar u de weefdraden gemakkelijk uit kunt trekken. Bovendien werkt borduurgaren mooier dan gewoon naaigaren. Met de stretch-zigzagsteek **G** kunt u diverse open technieken zoals het staafjes-ajour, een zoom bevestigen of een stofrand afwerken. Gebruik hierbij de borduurvoet nr. 1.

Staafjes open zoom

- Net als bij handwerk worden de weefdraden in de gewenste breedte uitgetrokken.
- Daarna met de stretch-zigzagsteek **G**, steekbreedte 2 – 3 mm, langs beide kanten borduren. De naald moet steeds aan een kant net in het uitgetrokken gedeelte lopen daardoor worden de draden gebundeld.

Accessoires en naald

Naaivoeten (standaardtoeb

Tabel extra accessoires

Plattenaadvoet

Rimpelvoet

Biezenvoet

Biaisbandvoet

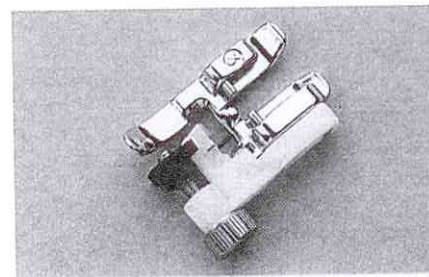
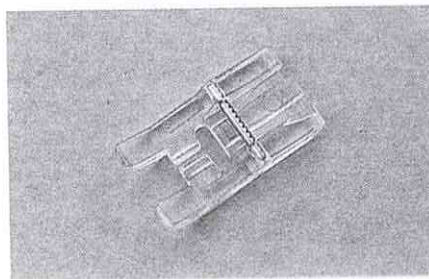
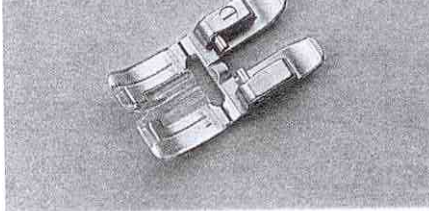
Meerplooienvoet

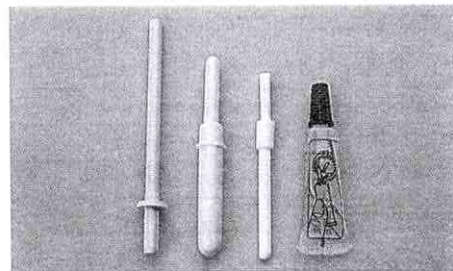
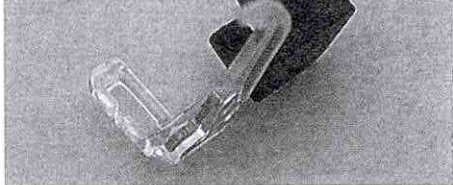
Cordonneervoet

Applicatievoet

Franjevoet

Naaldentabel

7

8

T
T
S
T

Franjevoet
Rechtsteekvoet met rond steekgat
Steekplaat met rond steekgat
Plattenaadvoet 4,5 mm
Plattenaadvoet 6,5 mm
Rimpelvoet
Meerplooienvoet (naaivoethouder verwijderen)
Cordonneervoet
Nestelplaatje $\varnothing$ 6 mm Nestelplaatje $\varnothing$ 8 mm
Rolzoomvoet 2 mm
Zoomvoet 4 mm (voor boventransport) Zoomvoet (niet voor boventransport 6112)
Breiwerkvoet
Stopvoet (model 6112)
Teflonvoet Borduurvoet (teflon)
Cirkellineaal
Fagotgeleiding
Patchworkvoet (zonder boventransport 6112) Patchworkvoet (met boventransport)
Biezen-siersteekvoet
Koordjesvoet
7/9 Gaatjesvoet
Vrijhand-stikvoet
Vingerbeveiliging
Lampverwisselaar

Op de volgende bladzijden vindt u voor en

	prog					
a	G	3	0	○	3-5	Platte- naad- voet
b	G	3	0	—	3-5	

Plattenaadvoet

Platgestikte naden zijn door hun dubbel stiksel decoratief en ijzersterk. Daarom zijn ze bijzonder geschikt voor sport- en kinderkleding, overhemden en jeans. Deze naden komen bijzonder tot hun recht wanneer een contrasterende kleur garen wordt gebruikt.

- Leg de stofdelen links op links.
- Laat de knipkant van het onderste stofdeel ongeveer 1 – 1,5 cm uitsteken.
- Deze uitstekende rand omvouwten, het geheel onder de voet brengen, daarbij het uitstekende deel over de tong van de voet leggen.
- Met een rechte steek over de omgeslagen rand naaien.
- Daarna de stofdelen opentrekken en de hoogstaande naad weer over de tong van de voet voeren. Als de naad eenmaal met een paar steken gehecht is, wordt hij vanzelf door de voet platgelegd en op de rand doorgestikt. De beide stofdelen tijdens het naaien uit elkaar trekken.

	prog					
a	G	2,5	0	○	5	Biezen voet
b	G	2,5	0	—	5	

Biezenvoet

Deze klassieke naaitechniek kan op vele stofsoorten o.a. katoen en soepele wollen stof worden toegepast. Een bedgarnituur en kinderkleding krijgen door de biezen een nostalgisch tintje.

- Klik de biezenvoet aan.
- De naald vervangen door een tweelingnaal (1,6 of 2,0 mm).
- Daarna de machine inrijgen met twee bovendraden (zie bladzijde 64).
- De bovendraadspanning vaster draaien (c 5) waardoor de biezen strakker worden genaaid.

TIP: Wilt u het biezeneffect extra benadrukken, kunt u op de voorkant van de steekplaat een zogenaamde „biezentong“ bevestigen. Deze tong plooit als het ware de biezen tijdens het naaien en geeft ze meer volume.

	prog					
a	G	2,5	0	○	3-5	Bias band voet
b	G	2,5	0	-	3-5	

Biaisbandvoet

Het omsluiten met een schuine bias is een eenvoudige methode om de stofranden er glad en verzorgd te doen uitzien. U kunt er biasband van 24 mm voor gebruiken.

- De naaivoethouder met naaivoet verwijderen en de bandvoet aanschroeven.
- Knip een punt aan het begin van het band.
- Schuif het band in de trechter van de bandvoet, de punt eventueel met behulp van een speld uit de trechter trekken.
- Stel de bandvoet zo in, dat de naald op 1 – 1,5 mm van de ingeslagen kant insteekt of verander de naaldpositie.
- Stik enige centimeters op het band, voordat u de stof in de gleuf van de bandvoet legt. De stofrand moet tussen het band worden gelegd. Het biasband voegt zich tijdens het naaien automatisch om de stof, mits de aanvoer steeds hetzelfde is.

TIP: U krijgt een ander effect door de zigzagsteek of een siersteek te gebruiken.

	prog					
a	C	0,35-1	2	○	3	Cordonneervoet
b	C	0,35-1	2	—	3	

Cordonneervoet

Het cordonneren is een bijzondere techniek. Door het meevoeren van parelgaren of een ander dun koordje krijgt u een mooie strakke rups. Het geeft een effect, dat doet denken aan soutache garnering, maar ook applicaties komen door de opgevulde rups beter tot hun recht.

Teken het gewenste motief op de stof, daarbinnen al te kleine bolvormen of te spitse punten vermijden.

- Zet de cordonneervoet aan en leg de vuldraad in de rechter voorste ril van de naaivoet. Aansluitend de vuldraad in de achterliggende ril onder de voetzool leggen.
- Bedek nu met smalle en dicht aaneengesloten zigzagsteken de vuldraad over het motief.

TIP: Een ander bijzonder effect krijgt u door het meevoeren van middeldik parelgaren en een andere kleur naaigaren. Daarbij de steel wat langer instellen.

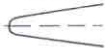
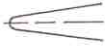
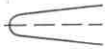
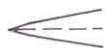

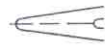

	prog					
a	G	0,35-1	2	○	2-3	Franje- voet
b	G	0,35-1	2	—	2-3	

Franjevoet

Met deze speciale voet voor lussenborduren kunt u in een mum van tijd de mooiste effecten verkrijgen. Vooral bij het borduren van badstof komt deze voet goed te pas.

- Breng met de kleermakersstift het gewenste motief over op de stof (bij badstof op oplosvlies tekenen).
- Breng de naaivoet aan en leg onder het motief dubbel vloeipapier.
- Borduur het motief rij voor rij vol. Bij bolvormige motieven van buiten naar binnen borduren.
- Bij gebruik van gewoon naaigaren de steek niet te dicht aaneensluiten, maak liever eerst een proefstukje. Trek aan het einde het naaiwerk voorzichtig van de machine, omdat de lussen van het stiksel bij al te vlug wegtrekken anders worden strak getrokken.
- De draden aan de linkerkant verknopen. Eventueel ter bescherming van de lussen plakbaar vliezeline links op het motief strijken.

Naaldpunten

Omschrijving	Profiel	Naald
130/705 H Naalddikte 70/80		Smalle vormig
130/705 H-SUK Naalddikte 70/110		bolvor punt, r
130/705 H-PS Naalddikte 75+90		Smalle punt, r
130/705 H-SKF Naalddikte 70/110		Brede bolpun
130/705 H-J Naalddikte 90-110		Spitse naaldp
130/705 H-LR Naalddikte 70-120		Snijpu (re. sn
130/705 H-PCL Naalddikte 80-110		Snijpu (linksl
130 H-N Naalddikte 70-110		Smalle mige p naalde
130/705 H-WING Naalddikte 100		Ajourp
130/705 H-E Naalddikte 75/90		Bolvor punt,
130/705 H-Q Naalddikte 75		Small vormi
130/705 H-M Naalddikte 60-80		Spitse naaldp

	130/705 H-ZWI		
	dikte: 80	2,5 mm	–
	dikte: 90	2,5 mm	–
	dikte: 100	3,0 mm	–

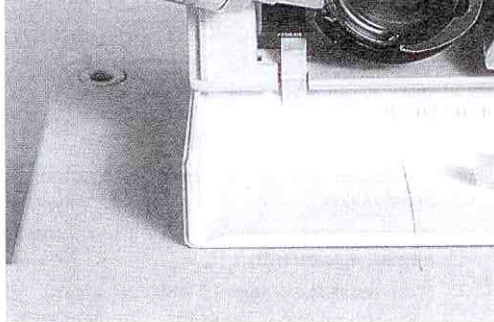
Sierstiksels met de tweelingnaald

Alvorens u met siersteken gaat werken, eerst controleren of de naalden binnen het steekgat van de steekplaat passen.

	Siersteekmotieven / zigzagmotieven		
	130/705 H-ZWI		
	dikte: 80	0,5 – 1,5 mm	breed
	dikte: 80	0,5 – 1,5 mm	smal

	Ajour/speciale tweelingnaald		
	130/705 H-ZWI-HO		
	dikte: 80	2,3 – 3,0 mm	zee
	dikte: 100	2,0 – 3,0 mm	zee

Onderhoud en storing

Steekplaat wisselen

Reinigen en oliën

Naailampje wisselen

Naaistoringen opheffen

Steekplaat wisselen Hoofdschakelaar uitschakelen

Het reinigen en oliën van de naaimachine is heel belangrijk, u wordt ervoor beloond met een zacht geluid en een langere levensduur. Hoe vaker u de machine gebruikt, des te meer verzorging vraagt hij.

Steekplaat verwijderen Hoofdschakelaar uitschakelen

- Breng de naaivoet omhoog en verwijder het werkblad met accessoiresbox.
- Schuif nu de punt van een kleine schroevendraaier in de opening tussen steekplaat en naaimachine. Met een kwartslag naar rechts springt de steekplaat voor de helft uit de bevestiging. Nu de schroevendraaier onder de gesloten kant schuiven en de steekplaat met een kwartslag optillen en wegnemen.

Aanbrengen

- De steekplaat vanaf de achterkant opleggen en met beide handen aan de voorkant nedrukken, tot u hoort dat deze inklikt. Controleer vóór het naaien of de steekplaat vastligt.

Naailampje wisselen Hoofdschakelaar uitschakelen

- Trek het netsnoer en de stekker van het voetpedaal uit de machine.
- Verwijder het werkblad/accessoiresbox (14).

Het lampje bevindt zich in de behuizing boven de naald.

www.matri.nl

Matri Naaimachine

specialisten sinds 1929

Lange Bisschopsstraat 9

7411 KG Deventer

Tel.: 0570 - 61 63 83

www.lockmachine.info

Bij te dik garen.

3. De naald breekt af

De naald is niet hoog genoeg tot de aanslag ingezet.

De naald is krom.

De naald is te dun of te dik.

Door trekken of duwen aan de stof is de naald verbogen en staat op de steekplaat.

De spoelhuls is niet juist ingezet.

4. De naad is niet regelmatig

De spanningen zijn veranderd.

Te dik, onregelmatig of te hard garen.

De onderdraad is ongelijk opgespoeld.

Grote lussen onder of boven de stof

5. De machine transporteert niet of onregelmatig

Er zit teveel vuil of stofvezeltjes tussen de tandjes van de transporteur geperst.

Transporteur staat omlaag. Schuif B (zie bladzijde 27) staat rechts.

6. De machine loopt zwaar

Er zitten draadjes of vezeltjes in de grijperbaan.

Belangrijke aanwijzingen:

Voor het wisselen van de naaivoeten en naakeld.

De ingeregen machine niet zonder stof in de

Bij het verlaten van de machine, ook kortsto

Dit is vooral belangrijk, als er kinderen in de